

Domoljub

V Ljubljani, 22. januarja 1936

Leto 49 • Štev. 4

Politika in gospodarstvo

O tem vprašanju smo že nekoč razpravljali na tem mestu, toda neobhodno se nam zdi potrebno, da izpregovorimo o njem še enkrat. Ob vsaki priliki namreč slišimo nekako godrnjaže, češ, ta vlada je ravno taka, kakor so bile prejšnje. Uganja samo politiko, ustanavlja stranko, a gospodarske krize ne reši. Tudi »napredno« časopisje hinavsko zavija oči in milo prosi, naj bi se vsa politična vprašanja odložila ter vsa pozornost posvetila zgolj rešitvi gospodarskih vprašanj. Z drugimi besedami povedano: vse naj bi ostalo lepo tako, kakor so pustili gg. Pucelj, Kramer in Marušič, sprejeli naj bi vso njih žalostno dediščino, pognili s plaščem pozabljivosti vsa njih dejanja ter samo potegnili njih voz iz tistega gospodarskega prepada, kamor so ga bili s svojo nesrečno politiko zavozili.

Tudi mi trdimo in smo v dno duše prepričani, da stoji v ospredju vseh današnjih vprašanj gospodarsko vprašanje, zakaj človek mora najprej živeti. Če je obrtnik brez dela, delavec brez službe, kmet na svojem posestvu zadolžen brez primernih dohodkov itd., bo pač mislil samo na to, kako bi prišel do kruha, kako bi se gospodarsko opomogel, a vse drugo ga ne bo mnogo zanimalo. Pri volitvah bi v svojem obupu glasoval menda za samega vruga, samo da bi mu gospodarstvo pomagal.

Vse to je res in razumljivo, toda prav nič manj ni res, da je prvi pogoj dobrega gospodarstva dobra — politika. Še več, vsaj polovica, če ne več, vseh političnih vprašanj je izrazito gospodarskega značaja. Politika in gospodarstvo sta neločljiva pojma, zakaj politika vendar ni prav nič drugega kot skrb za javne, splošne zadeve, ki so pa pretežno gospodarskega značaja. Politika ni prav nič drugega kot skrb za javne, splošne zadeve, ki so pa pretežno gospodarskega značaja. Kdor misli ali govori, da je politika eno, gospodarstvo pa drugo, ta ali stvari sploh ne razume ali pa zavestno vara.

Res je, nikamor se ne vsiljuje toliko pustolovev, ki iščejo le svoj oseben profit, kakor ravno v politiko. Toda če izločimo take pustolovec, kakršnih najdemo tudi pri nas na Slovenskem zlasti v povojnih letih čez glavo, potem moramo povdariti, da tiči zmišl vseh političnih bojov izključno le v tem, po kakem pravcu naj se vodijo in upravljajo vse javne zadeve (občina, banovina, država). V pravi politiki torej nikakor ne gre za osebo, temveč izključno le za nazor, za mnenja, za načela, kjer so osebe postranskega pomena. Ljudje istih načel in mnenj se morajo

seveda združiti in organizirati, če hočejo svoje nazore uveljaviti in to so — politične stranke. Demokracije brez političnih strank torej sploh biti ne more in ni je bilo v zadnjih letih večje hinavščine, kot licemersko proslavljanje odprave političnih strank. Zadušitev strank ni prav nič drugega kot nasilen poizkus zadušitve nazorov, to je volje večjega ali manjšega števila ljudstva. Da, zgoraj navedeni politični pustolovec spravljajo to neizbežno ustanovo pogosto na slab glas, toda v resnici so stranke nekaj dobrega, nekaj potrebnega, nekaj, brez česar bi bilo svobodno življenje sploh nemogoče, a če se pojavljajo tudi slabe stranke, so pač krivi tisti kratkovidneži, ki za njimi capljajo. Kulturni in zrel narod dobesedno slabih strank, ki bi igrale kako ulogo, sploh imeti ne more, razen seveda, če si kaka skupina ljudi, kakor smo v Sloveniji že doživeli, z nasiljem ustvari »stranko«. Toda taki stori nikoli niso trajni.

Če prenesemo sedaj vse povedano na gospodarstvo, tedaj moramo reči, da je politika v prav veliki, da, v pretežni meri nazor, kako naj se poleg drugih javnih zadev vodijo in rešujejo tudi gospodarska vprašanja. Toda ravno na tem mestu smo že nešteto krat povdarjali, da gospodarstvo ni nekaj takega, kar bi obstajalo samo zase, ločeno od vseh ostalih vprašanj, temveč najtesnejše povezano sploh z vsemi vprašanji današnjega človekovega obstoja in uveljavljanja. Smotrna in resnična gospodarska politika je dandanes tako zapletena, da posega sploh v vsa področja ostalega javnega življenja in obratno imajo vse ostale panoge javnega življenja prav odločilen vpliv tudi na vse gospodarstvo. Kdor piše ali govori drugače, samo dokazuje, da o stvari nima pojma in da je zato sploh nesposoben za upravljanje javnih zadev, to je za — politiko. Ali pa iz kakršnegakoli razloga seveda vedoma laže in slepi nepoučene in tudi takih se pri nas ne manjka.

Če hočemo sploh skrbeti za gospodarski napredek ljudstva, je zato brezpogojno potrebno upoštevati in primerno urejevati tudi prav vse druge javne zadeve. Z drugimi besedami lahko rečemo: politika v navadnem, ožjem pomenu besede je tudi pogoj smotrnega gospodarstva in socialnega skrbstva. Kar pogledamo: nesrečni Kramer-Pucelj-Marušičev centralizem, ali kakor so ga ti gošpodje nazivali »unitarizem«, je povzročil na Slovenskem pravo gospodarsko razdejano. Prvi pogoj gospodarske ozdravitve je zato, da se ta nesposobni in škodljivi centralizem zlomi in zamenja z res velikimi samopra-

vami. Resnično in trajno gospodarsko zdravljenje brez politike v največjem pomenu besede je torej popolnoma izključeno. Kramer-Puceljevi režimi so se od vidovdanske ustave dalje na vso moč prizadevali, da stlačijo vso našo državo v najtesnejši politični škorenj, ker so popolnoma pravilno čutili, da morejo v strogo centralistični Jugoslaviji igrati sploh kako vlogo in ta njih usodepolna politika je nujno morala roditi vse gospodarsko hiranje posameznih pokrajin. Če hočemo tedaj sploh začeti s kakim resnim gospodarskim delom, je neobhodno potrebno, da mu ustvarimo politične pogoje za to.

Vsega tega se današnja vlada prav dobro zaveda, zato je morala kreniti na pot, po kateri hodi. Može, ki vodijo današnjo vlado, niso imeli med ljudstvom nobene zakonite politične organizacije, zakaj pred 6 leti so bile vse politične stranke razpuščene. Kramerji in Pucelji vseh branž in barv so si potem pred leti ustvarili znamenito JNS, s pomočjo katere so hoteli večno vladati naši državi, dočim so ostale široke ljudske plasti Slovencev, Srbov in Hrvatov brez stranke. Na ta način je bilo tem ljudskim plastem sploh nemogoče kakršnokoli sodelovanje v političnem življenju in tudi gospodarstvu je šlo tisto pot, ki je nujno sledila iz centralistične politike Kramer-Puceljeve JNS. Če hočemo tedaj priti tudi v gospodarsko boljše čase, je neobhodno potrebno, da si zagotovimo politične stranke, ki odločujejo tudi v gospodarski politiki. Ali, da povemo z drugimi besedami, kar na kratko: v gospodarstvu ne bo bolje poprej, dokler ne pometemo v državi z vsemi posledicami in ostanki nesrečne Pucelj-Marušič-Kramerjeve politike. —

Ljudstvo dela v demokratičnih državah preko svojih političnih strank in parlamentov samo tudi vso gospodarsko politiko, kakršne so stranke, taki so parlamenti, taka je državna uprava in taka je tudi gospodarska politika. Ali je treba torej še dokazovati tesne zveze gospodarstva s politiko? Mislimo, da ne.

Naše ljudstvo je politično tako zrelo, da vse to prav dobro čuti in ga zato ne bo premetilo hinavsko zavijanje oči po liberalnem časopisju vseh barv, ki s tako ginljivo skrbjo opozarja na številna »pereča« gospodarska vprašanja in skuša svariti pred politiko. Mi smo zagazili v sedanje gospodarsko močvirje zato, ker so Kramer-Pucelj-Marušičevi režimi s surovo silo onemogočili ljudstvu vsak vpliv na politiko, zato je morala sedanja vlada odstraniti najprej to nepremostljivo oviro — gospodarskega napredka. Naše ljudstvo se politično trdno organizira, da si pri-

Beseda k učiteljskim premestitvam

(Jutra in »Domovina« v ponatis.)

Te dni je bilo premeščenih več učiteljev in učiteljic. Nekateri so s premestitvijo zadovoljni, drugi pa ne. Na svetu je pač tako, da nikdar ne narediš za vse prav. Saj še Bog ne more vedno ustreči ljudem.

Dognano je, da so se godile pod nekaterimi prejšnjimi vladami hude krivice tudi krščansko mislečemu učiteljstvu. Liberalni kolovodje so metali »klerikalce« z ene strani neba na drugo, brez vsakega usmiljenja in brez vsakega ozira na službena leta, uspehe v šoli in družinske razmere. Bilo je tako hudo, da celo stanovska učiteljska organizacija, ki je po svojih vodilnih osebnostih zelo zelo daleč od »klerikalcev«, priznava, da so se krivice resnično vršile in da jih je treba upoštevati. Škoda, da ta organizacija točno ne pove, kako naj bi se popravili zločini, ki so jih izvršili nad krščanskim učiteljstvom liberalni režimi. Zato naj sledi par besed o vrstah krivic, ki jih je bilo krščansko učiteljstvo deležno.

Degradiranje nadzornika in upravitelja šole na učitelja, in sicer brez krivde prizadelega, je gotovo skrajno krivično. Prestava iz lepšega kraja v puščino in med hribovske skale

je za pedagoga, ki ni ničesar zakrivil, nekaj groznega. Vendar ne smemo pozabiti, da se krivice niso prizadevale, kakor nekateri računajo, samo s premeščenjem, temveč tudi z zapostavljanjem.

Tu naj omenimo najprej nastavitve iz bednostnega fonda. Neredki učiteljski abiturijenti in učiteljske abiturientke, ki so že več let čakali na službo, niso bili nastavljeni iz omenjenega fonda, drugi mlajši pa so našli v tem pogledu milost v očeh odlašajočih gospodov. To je bilo za zapostavljene tem hujše, ker niso bili samo denarno oškodovani, ampak tudi na službenih letih prikrajšani, saj se štejejo leta, v katerih so uživali tisti srečni bednostni fond, v dobo, predvideno v zakonu za praktični učiteljski izpit. Zdaj pa naj liberalni učitelj pove, kdaj in kako hoče popraviti številnim zapostavljenim učiteljskim abiturijentom in abiturientkam te krivice? Če že čujemo, kako se izgovarja: »Niso mogli biti nastavljeni, ker je manjkalo denarja.« Mi pa pravimo: »Povejte nam, ali je res, da za mnoge revne učiteljske abiturijente in abiturientke ni bilo denarja, pač pa so dobivale podporo iz bednostnega fonda tudi hčerke bogatašev? In ali je dalje res, da je nekdo režimska učiteljica iz tega fonda prejela 60.000 Din posojila za doživajo nove svoje hiše?«

Hude krivice so se zgodile učiteljstvu tudi s podelitvijo služb brez razpisa. Najlepša upraviteljska in učiteljska mesta v Ljubljani in v mestih in trgih na deželi so bila oddana

bori pri prihodnjih volitvah vseh vrst politično gospodstvo v vseh tistih ustanovah, kjer se reže tudi gospodarski kruh. Komur to doslej še ni bilo jasno, so mu morala dovolj na široko odpreti oči ravno zadnja leta. Čim manj vpliva je imelo ljudstvo na politiko, tem bolj je tudi gospodarsko propadalo. Zadnjih šest let, ko je bilo ljudstvo sploh popolnoma izrinjeno iz politike, smo pa padli tudi v najgloblji gospodarski propad. —

pod roko. Ali hoče stanovska učiteljska organizacija, če je prepričana, da je oddaja služb brez razpisa krivična, od vseh teh liberalnih protežirancev zahtevati, da v imenu pravičnosti in učiteljske vzajemnosti podajo ostavke na svoja mesta? Ali niso tudi to krivice, ki se morajo popraviti?

Zakon, oziroma šolske odredbe predvidevajo za vsakega učitelja in učiteljico daljšo dobo službovanja na deželi. To je pravično. Zakaj bi samo neka skupina učiteljstva bila že v naprej obsojena na vseživljenjsko službovanje v hribovskih vaseh? Tako pa se je v Ljubljano in okrog nje nagnetlo nesteto liberalnih gospodov, ki so se vozile in se vozijo na deželo z vlakom ali avtom ali kolesom vsaki dan za nekaj ur na izlet — pardon — v šolo, opoldne pa so se vračale in se vračajo domov. Občina jim je plačevala kurjavo in stanarino, gospodične so pa po mestu »špancirale«, v teater in na koncerte hodile, plačo pa za priboljšek imele! Tudi to, da so nekateri učitelji in učiteljice službovali vedno v lepih krajih in blizu mest, drugi in druge pa v hribih, tudi to je krivica in tudi ta krivica bi se morala popraviti.

Učitelj in učiteljica naj gledata, da si z vsem svojim delovanjem pridobita veljavo med ljudstvom in njegovo ljubezen. Brez te ni uspešne vzgoje in je nemogoč dober napredek. Učitelj, ki seje pod katerokoli krinko s svojo zagrizenostjo med vaščani sovraštvo in prepričanje, nikakor ne spada na svoje mesto. Ne da bi kršil šolski zakon, mora učitelj iti ljudstvu čimbolj na roko in ogibati se mora vsega, kar bi žalilo narod v njegovem nacionalnem in verskem čustvovanju. Zato še vprašamo: Ali je učitelj, ki je grozil učencem s slabim pričevalom, če se ne vpišejo v to in ono organizacijo, v vasi danes sploh še mogoč? Ali ni nadalje v interesu same šolske uprave in v največjo korist šolstva, da premešča tudi vse tiste učne moči, ki so »fabricirale« volitve in ki so kralju in državi zvest naš kmetski narod slovenski pri vseh mogočih prilikah denuncirale kot protidržaven element in tudi resnično povzročile, da so mnogi zavodni Slovenci in dobri Jugoslovani takorekoč za prazen nič mesece in leta sedeli po ječah, drugi pa plačali stotisoče kazni!

Komunizem je izgubil čar privlačnosti

Znano je, kako je nekdanji paganski rimski imperij skozi tristo let besnel zoper Cerkev Kristusovo. Vse se je bilo zaklelo zoper njo: omika in sirovost, moč in zvijača, meč in pero, prestol in paganski oltar, svet in pekel, tako piše dr. Mihael Opeka v knjigi »Za resnico«. V desetih preganjanjih od Nerona do Diklecijana je tekla kri v potokih. Tisoči, stotisoči, milijoni so popadali. In vendar je Cerkev ostala. Komaj se piše leto 150 in sv. Justin že trdi, da ni več ne barbarskih, ne grških ljudstev, kjer bi se ne opravljale molitve v imenu Jezusovemu. In še se ne piše leto 200 in že kliče iz Afrike Tertulijan rimskim oblastnikom ponosno in zmagoslavno:

Menda bo tudi liberalen učitelj priznal, da hoče ogromna večina slovenskega naroda, ki šole in učiteljstvo plačuje, za svoje otroke versko vzgojo. To pravico imajo starši po božji in prirodni postavi. Slovenski človek odklanja vsako megleno nacionalno vzgojo, ki vodi, kakor nam kaže Francija, najprej v brezverski liberalizem in nato v prevratni komunizem. Zdaj pa povejte, ali liberalen učitelj, ki morda zaradi lepšega še hodi vsaj ob nedeljah v cerkev ali ne in ki morda nadzoruje otroke samo še pri službi božji na narodnih praznikih, drugače se pa v dobrem smislu za vero in Cerkev sploh ne zmeni ali ji celo polena meče pod noge, ali ta liberalen učitelj lahko da učencu v нравnostnem in verskem pogledu to, česar sam nima. In ali bi ne bilo največje nasilje, če bi morali starši učitelja, ki vzgaja otroke proti njihovim načelnim zahtevam, trpeti v svoji sredi za vzgojitelja in ga še plačati za to, da jim otroke kvari?

Nekateri učitelji in učiteljice, še do večeraj zdravi in zdrave kot riba v vodi, letajo, prizadeti po zadnjem premestitvenem ukazu, za zdravniškimi spričevali. Javno se bahajo: »Nekaj časa bom na bolezenskem dopustu. Ko pa pride drugi režim, mi ne bo treba dragam.« K vsemu temu samo sledeče: Tudi liberalen učitelj je prisegel zvestobo kralju in državi in obljubil pokorščino oblasti, ki ji je podrejen. Zdaj pa nekateri »patriot« po ovinkih bojkotira kraljevske ukaze in ministrske odloke. To je prvo.

Drugo pa je sledeče: Kakšne junake sta se kazali in kako ste obljubovali in prisegali, da ostanete ne samo zvesti svoji misli in svojemu viteštvu, ampak da hočete trpeti in tudi življenje žrtvovati za svoja vzvišena »načela«. Zdaj vam je pa srce »zlezlo v hlače« in ne privoščite »neukemu hribovcu«, da bi bil deležen vaše »prosvete« in vašega »nesebičnega« nacionalnega udejstvovanja. Le več korajže! Saj vam je gotovo znano, da ni bil nihče premeščen zato, ker je bil član te in te organizacije, ampak zato, ker je dotično organizacijo hudodelsko izrabljal v svoje strankarske in osebne obračune. To pa je greh, velik greh, ki mu mora slediti pokora.

Uboji liberalni učitelj! Ne poznamo te samo od večeraj. Vemo, kako je s tvojim značajem in s tvojo hrbtenico. Da pa boš ob prisapici s svojim junaštvom sledil zajcu, ne, tega resnično nismo pričakovali.

Od večeraj smo mi kristjani — in že smo vse vaše napolnili. Mesta, otoke, trdnjave, prosta mesta; celo taborišča, shodnice in uprave; palače in senat in forum — samo malikovalske tempelje smo vam pustili.

Prav isto opazujemo v današnji Rusiji. Neki ameriški sodnik je nedavno dokazoval, da so v sovjetski Rusiji na račun ureditve »socialne demokracije« ubili že 18 milijonov ljudi. Smrtni strelji so v Rusiji nekaj tako vsakdanjega, kakor je v tovarniških sireni. — Koliko škofov, duhovnikov je bilo umorjenih v zadnjih dvajsetih letih. Koliko cerkva razrušenih, koliko cerkvenih ustanov zaprtih in vendar kljub vsem preganjanjem v Rusiji

vera vedno bolj narašča. Sam boljševiški tisk je nedavno prinesel tole zanimivo vest: V Kolhozu Ivanovskega sreza je 198 oseb, med temi ni niti enega komunista. Vsi dajejo krstili svoje otroke in cerkveno pokopavajo svoje mrtve. V osmih letih je bilo komaj osem civilnih zakonov. Pa še teh zakonov otroci so krščeni. Vsi ti člani so šli v postu k svetim zakramentom.

Porast verske zavesti na splošno v svetu, kakor posebej v Rusiji, je nedavno priznal tudi eden vodilnih komunističnih pisateljev Ilija Ehrenburg, ki je pisal v moskovskih »Izvestijah« sledeče:

»Katolicizem se dviga in postaja z dneva v dan močnejši. Od besed prehaja k dejanjem. Postaja borben, kot še nikdar do danes. Organizira mladino, moško in žensko, prodira s svojimi organizacijami v vas, v mesto, v tovarne, na igrišča, v gledališča, v koncertne dvorane in v kopališča. Nepregledna vojska borbenega katolicizma se pripravlja na odločilni spopad z nami. Ali naj prekrizanih rok čakamo, da nas armada napade na najranljivejšem mestu? Lahko nam je bilo, dokler je ta vojska vstajala proti marksistični nevarnosti samo z molitvijo. Sedaj pa je ta vojska začela napredovati v zavesti, da je borba moža do moža neizbežna. V borbo stopajo pojedinci kot borbeni govorniki, vstopa silni tisk, predstave, vsemogoče prireditve... besedo pa spremlja... delo. Ali naj preidemo vse to? Udariti moramo sovražnika v njegovi sredini.«

Čprav so besede Ilija Ehrenburga ob koncu bojevitosti in samozavestne, pristavlja list »Straža v viharju«, je vendar vzrok njegovega poziva spoznanje, da komunizem izgublja čar privlačnosti.

TEŽKO POT OD GREHA DO MODROSTI
MODREC HODI,
VZTRAJNO LE BREZGLAVEŽ TAM PO
BLATU BRODI.

Ruski boljševizem in delavsko gibanje

Ruski boljševizem in delavsko gibanje za delavske pravice, kakor so nekateri naši delavci mislili in si še danes morda boljševizem v tej luči predstavljajo. Ruski boljševizem hoče biti in je nekaj več. Če bi bil boljševizem gibanje za delavske pravice, potem bi moral biti danes v Rusiji pravi raj za delavce in o kapitalizmu ne bi smelo biti tam ne duha ne sluha. Ne samo ljudje, ki prihajajo iz Rusije in socialni pisatelji, ki proučujejo boljševizem iz prvih virov, ampak tudi najbolj goreči pristaši ruskega komunizma, ki so šli gledat »raje« v Rusijo, pa so se vrnilci popolnoma razočarani, soglašajo v tem, da so v Rusiji socialne razmere neznesljive. Zasebni kapitalizem je v Rusiji res uničen, toda na njegovo mesto je stopil državni kapitalizem, ki je seveda mnogo hujši, kakor je kapitalizem za-
sebnikov.

Boljševizem hoče odrešiti svet, zato ne trpi poleg sebe nobenega drugega odrešenika in ne Boga. Njegov boj proti veri in sicer proti vsaki veri je brezpogojen in načelen. Če tega ne bi storil, bi prenehal sam po sebi. Če včasih

Kdor ga pozna mu ostane zvest..



In se nikoli več ne odreže njegovi edinstveni pomoči. Ba je ravno tako dobro izrečno zavrne in pri nakupu vedno natančno pazi na ime »Schicht« in varnostno znamko »Jelen« na rdečem ovitku.

SCHICHTOVO

Terpentinovo milo

domoči izdelek

... ampak izrečno pristno zahtevati!

začasno prestane v svojem boju za uničevanje sv. vere, stori to le iz taktičnih razlogov. V protiverskem boju ruskega boljševizma razločujemo tri dobe: doba protiverskega zakonodajstva, doba silnega preganjanja in doba duševnega boja proti veri. V tem boju si je boljševizem postavil cilj, ki ga je po večini tudi dosegel, in sicer: 1. da uniči cerkvene organizacije; 2. da onemogoči ljudem braniti se proti brezbožni propagandi; 3. da fizično uniči duhovščino (udaril bom pastirja, in ovce se bodo razkropile). Več kot trideset škofov in več tisoč duhovnikov, menihov in redovnic je bilo po strašnem mučenju umorjenih. Veliko večje je seveda število onih, ki se še danes nahajajo in umirajo po ječah. Število teh ceni profesor Ivan Pusino, nekdanji profesor na petrogradski univerzi, na več ko 50 škofov, več ko 4000 duhovnikov in nad 8000 redovnikov in redovnic. Število umorjenih in mučenih se sploh ne da dognati. Največje je pa število onih, ki jim je boljševizem z vsemi mogočimi sredstvi odvzel možnost, da bi se mogli kot duhovniki, četudi najskromnejše, preživljati, in jih je tako izrinil iz duhovniškega delovanja; a cilj boljševikov je bil, z materialnim pritiskom na vernike prisiliti te, da opustijo vzdrževanje cerkva in izstojijo iz verskega občestva.

Od leta 1925 dalje, odkar je bila ustanovljena zveza brezbožnikov, katere predsednik je jud in bivši apotekar Emeljjan Jaroslavskij, se vodita boj proti veri v Rusiji na znaten način, da bi vzgojili večše voditelje brezbožnega gibanja, so ustanovili na več univerzah brezbožne stolice s tri in polletno učno dobo. Vsa moderna tehnična sredstva se uporabljajo za širjenje brezboštva, kakor razstave, muzeji, radio, kino, gledališče, tisk, znanost in umetnost. V šolskih sobah visijo nesramne slike, ki smešijo Boga, Kristusa, zakramente. 1.200.000 ruskih otrok je vpisanih v organizacijo brezbožnih, ki šteje 5.000.000 odraslih udov. Vse naštetu nam nudi le blede sliko o boju boljševikov proti veri in Bogu.

Pri ljudeh, ki jih pogosto nadleguje zapeka, vsled česar imajo vrenje v želodcu in črevih, pospešuje se temeljito čiščenje celokupnih prebavil s čisto naravno

Franz-Josefove

grenke vode, zaužite zjutraj na tešče. Z uporabo Franz-Josef-ove grenke vode se naglo odstranja belina z jezika, ki se nakopiči vsled zaprte, obnemem se pa dosega tudi boljši tek. Ugl. reg. S. št. 9474/33.

V vsako hišo »Domoljuba«!

KAJ JE NOVEGA

Prava volja naroda

V nedeljo, dne 19. januarja so bile v 9 občinah volitve v občinske zastope. Razen v Lescah pri Bledu, je zmagala povsod z veliko večino Jugoslovanska radikalna zajednica. Celotno je volilo v 9 občinah 4656 volilcev, od teh je glasovalo za JRZ 3099, za družere nasprotnike pa 959. Več kot 76 odstotkov je dobila naša stranka, združeni liberalci pa le 23 odstotkov. Naša stranka je sijajno zmagala v Begunjah na Gorenjskem, v Brezovici pri Ljubljani, v Št. Ilji v Slov. goricah, v Kostanjevici na Krki, v Zgornji Poljskavi, v Spodnji

Poljskavi, v Tomislju in tudi v Zagorju ob Savi.

Večina v občini Lesce je z glasovanjem izrazila zaupanje bivšemu režimu brezpravja in nasilja. Za razumnega človeka je to dej-Mi upoštevamo v vsakem primeru glas večine naroda, zato pravimo: Za kar so Lesčani glasovali, to naj dobe. Tistim volilec, ki so vzlic nezgodnemu pritisku liberalnih oblastnežev glasovali za listo JRZ pa: Hvala! Nihče jih ne bo pri občini zaradi tega preganjal. To jim zanjamo.

Hrvate je treba prepričati, da smo za popolno enakopravnost

Na shodu v Čupriji je minister Janković povedal tudi to-le:

Narod naj ve, kaj dela kraljevska vlada. Z nastopom vlade dr. Stojadinovića se niso izpremenile samo osebe, temveč tudi politika, ki se lahko na kratko označi kot politika sloge in svobode naroda. Mi hočemo, kar je bil glavni kapital naše predvojnje Srbije, politično in gospodarsko blagostanje v državi. Kakor hitro

je bila narodu odvzeta svoboda, so se začeli prazniti tudi njegovi žepi... Hrvatje izjavljajo: Hočemo politično svobodo, a nočemo rušiti skupne hiše. Politika državljanske enakopravnosti je naše najvažnejše notranje vprašanje. Hrvatsko vprašanje bomo najprej in najlažje rešili, ako Hrvate prepričamo, da smo za politiko popolne bratske enakopravnosti.

Neizprosen boj „zaradi“

Glasilo slovenskih trgovcev priobčuje avodnik o monopolizaciji šolskih knjig in podarja, da je »zarada« kriva te in drugih podobnih gospodarskih nesreč. Trg. list trdi:

V gospodarskem življenju se pojavlja ta »zarada« še zlasti pogosto, le da se tu laže prenese, zlasti če jo plačajo podjetja, ki so močna. Kaj pa je vendar zadnji razlog vseh onih neštetih komisij, ki morajo zaradi vsakega novega stroja priti iz Beograda v Ljubljano? Ali ni tudi tu »zarada« zadnji razlog? Pa tudi posredovanj v Beogradu bi bilo veliko manj treba, če ne bi hotela imeti ona »zarada« od teh posredovanj svoj delež.

Nikakor nočemo reči, da pri nas ni centralizma, še manj pa, da ne bi bila čim širša samouprava nujno potrebna. Toda prepričani smo, da bi imeli pri nas mnogo manj centralizma, če ta ne bi bil tako zelo ugoden za razne »zarade«. Na vsak način pa bi bil centralizem brez teh »zarad« tudi pri nas mnogo bolj pameten in se ne bi vmešaval v posle,

ki jih že zaradi nepoznavanja krajevnih razmer ne more prav reševati.

Tudi do zboljšanja naše uprave ne moremo priti predvsem zaradi teh »zarad«. Večina naših politikov se na vse zadnje vendarle pošteno trudi, da bi ustvarili boljše razmere, a vsa njih prizadevanja so le prepogosto zaman, ker zadenejo v interes tega ali onega, ki se boji za svojo »zarado«. Kakor so navidezno te »zarade« malenkostna zadevica, tako pa so one dejansko zadnji razlog, da ne napreduje pri nas ne gospodarsko in ne politično življenje. Ni sicer mogoče na tem mestu obravnavati tega poglavja do konca, sicer pa je to poglavje tudi že tako splošno znano, da zadostuje tudi teh par besed.

Morda ni za Jugoslavijo bolj koristnega in potrebnega prizadevanja, kakor da se napravi konec temu pogubnemu pohlepu po »zaradah«. Ljubljanska liberalna zveza kulturnih društev protesta proti monopolizaciji šolskih knjig ni podpisala.

Glas o praktični enakopravnosti

Zagrebski »Obzor« priobčuje članek o praktični vsitvi enakopravnosti med Beogradom, Zagrebom in Ljubljano. Članek naglašja izredno potrebo, da je treba razločevati besede od dejanj. »Obzor« ugotavlja, da za gotove stranke, ki so bile na vladi, so govorile o decentralizaciji in enakopravnosti, a v dejanju so prav po gotovem načrtu izvajale centralizacijo in to ne samo politično, ampak tudi gospodarsko, kulturno, finančno in celo centralizacijo zasebnega podviga. Pri tem na-

štev »Obzor« prisilno premestitev športne in veslaške zveze v Beograd, čeprav je ta daleč od morja. Nato vprašuje »Obzor«, zakaj je centralizirana Zveza avtomobilskih podjetij ravno v Beogradu. Takih in podobnih primerov je še mnogo. Vsi pa jasno potrjujejo, da gotovi krogi centralizirajo ne zaradi koristi države, marveč zaradi drugih koristi in da je pri tem igrala ne majhno vlogo težnja gotovih beograjskih krogov, da imajo v svojih rokah koncentracijo vseh važnih ustanov in organi-

zacij, iz katerih škrapajo kar največji dobiček. Načelo enakopravnosti zahteva, da se Zagrebu in Ljubljani dá možnost, da na gospodarskem in kulturnem polju nadomestita ono, kar sta izgubila pri koncentraciji politič. oblasti v Beogradu. Država je v Beogradu sezidala stotino zgradb, med katerimi stanejo nekatere po deset in več milijonov dinarjev. V Beogradu delajo pristanišče, ki bo veljalo nad 100 milijonov dinarjev. Beograd ima skupščino in senat in druge državne ustanove.

Načelo enakopravnosti zahteva, da se vsaj na gospodarskem in kulturnem polju zaščiti Zagreb in Ljubljana, pa tudi druga banovinska središčna mesta.

»Obzor« zaključuje: »Ker se danes naglašja potreba enakopravnosti, je treba postopiti k njenemu praktičnemu izvajanju in to vsesplošno v javnem življenju. — Načelo enakopravnosti je ustvarljivo edino take, da se dá tako Zagrebu kakor Ljubljani prilika, da imata vodilno vlogo na drugih poljih, kar je ima Beograd že na političnem.«

Za bolnišnico kralja Aleksandra

Brati smo, da je kamniška protituberkulčna liga prišla na dan s predlogom, naj bi se mesto nameravanega spomenika pok. našemu vladarju zidala v Ljubljani posebna bolnišnica za jetične. Predlog je našel povsod prijazen odziv. Umevno. Saj smo takihle človekoljubnih naprav tako krvavo potrebnih. Zato je tudi upanje veliko, da bodo za te vrste spomenik prispevki znatno večji kakor bi bili sicer.

Nazadnje pa — ali se ne bi dala oboja zamisel — spomenik in bolnišnica — strliti v eno. Nihče bi ne zameril, če bi na pročelje postavili ne samo napis, ampak tudi primeren kip pokojnega vladarja. Ali skupino kralj Aleksander med bolniki. Da bi bilo tako na vse strani ustrezno.

Vprašanje je seveda, koliko je Ljubljana za tako bolnišnico primerna. Znana megla, dimasti, tóvarniško cizačje, velškanski promet vsakovrstnimi vozili. Sicer je pa Ljubljana po novi naredbi velika in upanje je, da se bo našim zdravnikom posrečilo najti primeren kraj in prostor, kjer bi se te vrste bolnišnica lahko postavila in bi bila dostojen spomin pokojnemu kralju Aleksandru, mestu in vsem ustanoviteljem pence, bolnikom pa prijazno zavetišče in okrevališče.

Ne v osebah v narodu je moč

Govorec o nekih nesoglasjih v Jug. rad. zajednici je minister Cvetković na shodu v Strumici izjavil: »V naši stranki ni dveh struj. So nesoglasja z gotovimi osebami, a stranka ni vezana na osebe. Ona je nad osebami. Stranka ima svoj program in si prizadeva, da ga uresniči. Komur to ni všeč, lahko odstopi. Imeli smo stranke, ki so bile vezane na osebe, zato so propadle, kakor vodeni mahot. Jugosl. radik. stranka je narodna stranka, ki ji je temelj narod, a ne osebe.«

VINA

Za teko delo je možno vino! Dobite ga najlažje v CENTRALNI VINARNI v Ljubljani

Zahvala in potrdilo

a katerim podpisani Novak Alojzij priznavam, da sem resnično prejel od upravnništva »Domoljuba« požarno podporo v znesku 1000 Din (z besedo en tisoč dinarjev), ker mi je med drugimi poslopij pogorela tudi hiša.

Ko se za to podporo pristržno zahvaljujem, obljubljam, da bom tudi zanaprej zvest naročnik našega »Domoljuba«, ki svojih prijateljev v najhujši stiski ne pozabi.

V Budganji vasi št. 28, dne 30. dec. 1935.

Novak Alojzij I. r.

OSEBNE VESTI

d Nad 30 let je že stalna naročnica »Domoljuba« 88 letna Neža Jenko v Ljubljani. Bog jo živi do skrajnih mej človeškega življenja!

d 70 let je dopolnil g. Ažnoh Anton, poštni uradnik v p. Na mnoga leta!

d Zlato poroko sta praznovala na Nanosu nad Vipavo Franc in Frančiška Jež, pod. Blažonova. Blažonov oče ima 94 let, »zlata nevesta« je pa za 10 let mlajša. Živela!

DOMAČE NOVICE

d Iz predavanja dr. Franca Kulovea, Gospod minister na r. je te dni predaval na prosvetnem večeru v Ljubljani. O naših muslimanih. G. predavatelj je to vprašanje podal v obliki zgodovinskega razvoja muslimanov v Bosni in Hercegovini. Dokazal je versko znošljivost napram krščanstvu, ki se še sedaj kaže v složenem življenju katoličanov in muslimanov. Najlepša poteza pri muslimanih je njihova globoka vera in življenje po veri. V marsičem bi nam lahko služili za zgled. Njihovi verski predpisi, zlasti kar se tiče nošnje, pa po mestih že izginjajo, držijo jih le še deželani. Lepe so ustanove, kot n. pr. Vakuf, t. j. verska ustanova, zapuščina, ki donša na leto milijonske dohodke. Lepe so njihove organizacije, kot n. pr. Gajret, kateri ima krasen prosvetni dom v Sarajevu, ki je vreden več milijonov. Dočim n. pr. Ljubljana nima nikakega prosvetnega doma, se ponaša Sarajevo kar s tremi palačami. Marsikatero pomisleke napram muslimanom je g. predavatelj temeljito odstranil.

d Med mariborskimi gluhozemimi. Mariborski gluhozemni so imeli te dni po dolgem času prvič skupno sv. obhajilo v Frančiškovi kapeli franč. samostana, ki je dal ljubeznivo za ta namen pripravne prostore ter oskrbel tudi za obilen zjutrek. K pomembnosti dneva je tudi pripomogel obisk gluhozemnih pri prevzvišenemu lavantinskem nadpastirju dr. Iv. Tomažiču. Knezoškof je neobičajne obiskovalce vidno vzradoščen lepo sprejel, jih obdaroval ter jim razkazal vse prostore. Podelil jim je v lepi kapelici tudi svoj nadpastirski blagoslov.

d »Izseljenski vestnik Rafael«. Izšla je prva letošnja številka »Izseljenskega vestnika Rafael«, glasila Rafaelove družbe v Ljubljani v novi obliki in s prav pestro vsebino. Tiska se v Zadrugi tiskarni v Ljubljani. Stane v naši državi 12 Din letno, za inozemstvo pa 24 Din. List je mesečnik.

d Mednarodna avtomobilska tekma pojde tudi preko naše zemlje. Dne 27. jan. med

sedmo jutraj in 15 popoldne stopijo na našo zemljo tekmovalci pri Planini, ter zapuste našo državo v št. Ilju med 13 in 20 zvečer.

d Angleški konzul v Zagrebu Russell Macrae je premeščen za konzula v sovjetsko Moskvo.

d Lov mestne občine celjske je izdrazil za 4000 Din ravnatelj Celjske posojilnice Kralj Drago. Zakup traja 12 let.

d Orehova debela. Pišejo nam: Objavite, da se prodajajo orehova debela 1 m² od 550 do 750 Din na mestu in rastoče. Pojavili so se namreč razni spekulanti, ki hočejo ubogega kmeta tudi v tem slučaju odreti.

d Ljubljanski velesejem bo imel letos dve glavni prireditvi. Spomladi od 30. maja do 11. junija bo XVI. mednarodni vzorčni velesejem, ki mu bodo priključene še posebne razstave: pohištvo, avtomobili, tekstil, modni predmeti z modno revijo ter gostilničarska in hotelirska razstava. Jeseni pa bo velesejem pod imenom »Ljubljana v jeseni« od

d 800 delavcev je izgubilo zaslužek, ker so ustavili delo v železarni v Zenici.

d Zadnje poglavje žalestne zgodbe »Kmet-ske eksportne zadrug« ter cele vrste drugih podobnih organizacij, ki sta jih ustanovila Kenda in Krištofič, je bilo v ponedeljek zaključeno v Mariboru. Kenda je bil obsojen na 9, Krištofič pa na 7 let robije.

d 600 živih divjih zajcev je naročila neka lovska družba iz Nemčije pri lovskem društvu v Stari Kaniži. Kaj bo neki g. Hitler rekel, ker nemški zaključki naraščaj ne bo več čiste arijske rase.

d 2231 nad 100 let starih ljudi so pri zadnjem ljudskem štetju ugotovili v Jugoslaviji.

d 1.2 milijona dinarjev dolguje 24 občin Primorske banovine tamošnjim občinskem zdravnikom.

d 114.000 kolesarskih številčk so izdali do konca leta 1935 v Dravski banovini; 12.500 več kot leta 1933.

d Kmetijska razstava v Dubrovniku. Te



Prepir med delavcema. Zakaj?

Starejši delavec očita mlajšemu, da je njegovo perilo zaprano in da njegova žena ne zna prati. Mlajši pa se poteguje zanjo. V pranju izkušena gospa Ivanka daje starejšem delavcu prav: S terpentinovim milom Zlatorog se da oprati z lahkoto vsako še tako zaprano perilo. Tu šele prav pokaže to milo svojo čistilno moč!



Zlatorogovo TERPENTINOVO MILO

29. avgusta do 9. septembra. Tej prireditvi bosta dajali poseben poudarek predvsem velika vsedrjavna lesna razstava »Uporabljajmo naš les« ter lovska razstava. V zvezi s tema razstavama bo na velesejmu prirejen tudi živalski vrt z vsemi vrstami divjadi, kar je živi v naših gozdovih. Na jesenskem velesejmu bo zastopano tudi poljedelstvo ter v zvezi s tem prirejena razstava goveje živine in pa bano-vinska razstava malih živali rejcev dravske banovine. Seveda bo na tem velesejmu zastopana tudi industrija, obrt in trgovina, predvsem s sezonskimi predmeti.

d Dražba kožuho-vine v Ljubljani bo v ponedeljek, dne 27. t. m., na kar opozarjamo vse, ki kožuho-vine še niso odposlali. Blago naj takoj pošljejo lovsko-prodajni organizaciji »Divja koža«, Ljubljana — Velesejem.

d Društvom in organizacijam. Uprava Ljubljanskega velesejma vabi vsa naša društva, stanovske, kulturne, športne in gospodarske organizacije, da svoja zborovanja, ankete, izlete in prireditve postavijo v dobo, ko bomo imeli letošnji spomladanski velesejem, to je med 30. majem in 11. junijem. Obvestila o dnevih posameznih prireditev naj se pošljejo uradu Velesejma v Ljubljani.

d IX. jug. esper. kongres se vrši letos v binškoštnih praznikih v Ljubljani. Priprave so že v polnem teku. Ljublj. esper. klub pa bo v ta namen otvoril nove esperantske tečaje. Kdor pa nima prilike, da bi se priučil esperantu, pa se naj obrne na Jezikovno dopisno šolo na Jesenicah (Gor.).

dni je bila v Dubrovniku otvorena razstava južnega sadja in drugih pridelkov iz treh južnih dalmatinskih krajev. Skupno razstavlja 206 razstavljalcev. V glavnem je razstavljeno: olje, fige, pomaranče, limone, rožiči, mandeljni, orehi ter tudi razne predelave teh pridelkov. Razstava je posebno važna, ker bo mnogo pripomogla k izboljšanju kakovosti naših južnih pridelkov.

d Knez namestnik Pavle je lani kupil grad Brdo, ki se sedaj preureja za poletno bivanje kneza. Grad v Bohinju bo služil le kot lovski gradič.

d 175 kg je tehtal puran, ki ga je prodal te dni neki kmet na trgu v Varaždinu.

d Opazovalno postajo za veter je dobila Ljubljana. Poseben aparat beleži skozi 24 ur jakost in smer vetra in je postavljen na stolpu Ljubljanskega grada.

d Bosnaka sta si skočila v lase. V neki ljubljanski gostilni sta se sprla te dni dva junaka. V pretepu, ki je sledil, sta se pričela obmetavati s pepelniki, ki so ležali na mizi. Prizanesla nista niti veliki šipi, v katero je eden vrzel pepelnik, tako da ima gostilničar okoli 1000 Din škode. Red je morala napraviti šele policija, ki je oba pretepača aretirala. Ko bosta prestala kazen, bosta iz mesta izgnana.

d Kmetijski mlini. Trgovinski minister je dal naslednja navodila: Uredba z dne 4. julija 1934 o izvzetju kmetijskih mlinov iz mlin-ske obrti, izvzema kmetijske mline (vodenice) iz seznama obrti. Cilj te uredbe je, da poudari,



Umrl je angleški kralj Jurij.

da ni obrt delo, ki se mehanično izvršuje in ne zahteva nikake posebne izkušnje. Kot tako delo pa se lahko smatra samo ono, ki se opravlja s priprostimi sredstvi, to je delo, ki se opravlja z mlinskimi kamni. Mlinarsko delo, ki se izvršuje z uporabljanjem naprav za čiščenje, presejavanje in delitve moke po kakovosti, zahteva večjega izkustva, ki se lahko pridobi s praktičnim delom v dotični industrijski obrti. Na tako delo se ne more nanašati gornja uredba, temveč je treba za to iskati usposobljenosti po odredbah zakona o obrtih.

d Skoda pri sankcijah je treba nadomestiti. Radi sankcij (prepovedi uvoza lesa v Italijo) je v naši državi najbolj oškodovana Slovenija. Lesni obrati ustavljajo delo in 10.000 lesnim delavcem preti nevarnost, da izgube kosček skromnega kruha. Ker sedanja vlada temu vprašanju posveča največjo pozornost in se trudi, da najde pravo rešitev, je minister za gozdove in rudnike Gjura Janković odredil, da se bo ponovna konferenca, na katero bodo povabljeni zopet zastopniki lesne industrije in trgovine iz vse države, vršila dne 26. januarja v Ljubljani. Na ta kongres vseh gozdnih interesentov in ostalih gospodarskih krogov bo prišel tudi minister za gozdove in rudnike v spremstvu načelnika za gozdove v poverjenem mu ministristvu dr. inž. Zarko Miletiča ter šefa trgovinskega oddelka v ministristvu za trgovino in industrijo. Cilj te konference je, da vlada zasliši, preden pristopi k reševanju tega vprašanja, vse prizadete kroge.

d Seja ravnateljstva ljubljanske mestne klavnice se je vršila pretekli teden pod predsedstvom župana dr. Adlešiča. V načelu je bil odobren proračun mestne klavnice, ki bo tudi letos na približno isti višini, kakor lani, le da so uvedene manjše spremembe. Mesarjem, ki morajo po novem sklepu direktorija klati živino v mestni klavnici, je bilo ugodeno v tem smislu, da jim v poletnem času, ko hranijo meso v mestni hladilnici, ne bo treba za prvih 24 ur plačevati hladilniških pristojbin. Za pospešitev izvoza mesa (v zadnjem času živinski trgovci na mestni klavnici precej boljše svinje za Nemčijo), je direktorij sklenil znižati ceno ledu 1 Din pri plošči. Na novo je bil sprejet v službo pri klavnici en delavec. Izvoljena je bila posebna komisija, ki bo ocenila

naturalna stanovanja. V komisiji so: inž. Musar in Usenik. Direktorij je sklenil, da se mitniški urad izseli izven klavnice h klavniškim hlevom, tako da bo imel točnejši pregled in da bodo imele stranke lažji pristop. Vhod za govejo živino se bo razširil. V Ljubljani bo uvedena za uvožene ribe posebna mesna oglednina v znesku 1.50 Din.

d Metorni vlaki pridejo s 1. februarjem v promet na progi Banjaluka—Sunja. Znova ponavljamo svoje vprašanje: Kdaj dobi te motorne vlake Slovenija?

d 434 milijonov nam dolguje Nemčija za razno blago.

d Zasebne železniške proge Ljubljana—Novo mesto, Grosuplje—Kočevje, Kranj—Trzin, Brezovica—Vrhnika odpopi država. Tako je sklenil ministrski svet.

d Izvoz našega tobaka se je v enem letu petkratno zvišal. Monopolska uprava je odkupila v letu 1935 11 milijonov kg tobaka. Ena milijarda dinarjev je šla za tobak v zrak.



Romunski kralj Karel je prišel te dni v Beograd na lov. Sredi v kočiji sedi tudi prestolonaslednik Mihail.



Japonski vojaki se odpravljajo v Mandžurijo in morda še dalje, saj hoče Kitajska ustvariti še eno "neodvisno" državo — Mongolijo. Japonke nahajajo vojakom pred odhodom čaj.

d Licitacija za medenski klanec je razveljavljena. S tem je odloženo delo, ki bi dalo marsikateremu potrebnemu kosček kruha.

d O izdaji pravilnika k uredbi o razdelitvi kmetov so se posvetovali pravosodni, trgovinski in kmetijski minister. Da bi le težko vprašanje pravilno rešili.

d Muzej kneza Pavla so otvorili v Beogradu. Pri tej priliki je poleg prosvetnega ministra govoril tudi knez-naměstnik Pavle.

d Ponarejene hranilne knjižice. Odkar je policija polovila razne mešetarje in prekupevalce hranilnih knjižic, so cene na črnih borzah temu blagu precej padle. Pojavile pa se se sedaj v prometu hranilne knjižice, v katerih so zneski vlog ponarejeni. Svarimo pred nakupom takih hranilnih vlog, ki jih ponujajo dvomljivi ponudniki. Take vrste goljufije so dandanes na dnevnem redu. Orožniška postaja v Mengšu je enega teh sleparjev izsledila in aretirala ter ga izročila upravi policije v Ljubljani, ki je uvedla preiskavo tudi proti njegovim sokrivcem.

d Svečani otvoritvi proge Prilep—Velenje je prisostvoval preteklo nedeljo tudi francoski finančni minister Paul Reynaud.

d 15 let je že dobil od novomeškega sodišča znani vlomilec Jože Urbanč.

d 12.812 bolnikov je oskrbovala v preteklem letu mariborska bolnišnica.

d Takse za reševalne vožnje ne bodo znižali. Gni petek je imel sejo gasilski odbor ljubljanskega občinskega sveta. Na seji, ki jo je vodil g. Salehar, je podal obsežno poročilo gasilski vodja g. Furlan. Sklenjeno je bilo, naj se postavijo novi gasilski inspektorji za gledališče. Imenovani so gg. Furlan, Hojan, dr. Kodre in drugi. Odbor je sklenil, da se smejo v bodoče vse nove nabave oddajati le po sklepu gasilskega odbora, isto velja tudi za prodajo starega gasilskega orodja. Prošnja OUZO, naj bi reševalna postaja znižala takso za reševalne vožnje, je bila zavrnjena, ker ima reševalna postaja že sedaj izgubo. Tudi v bodoče bo reševalna postaja računala za vsako vožnjo v mestu samem po 50 Din, izven mesta pa kilometrino 6 Din od vsakega km ter osnovno ta-

so 50 Din. Temeljito je bil prerešetan gasilski proračun, ki ga je odbor znifal za več kot 100.000 Din. Odbor je pregledal tudi nekatere zastarele akte ter je pri nekaterih sprejel novo rešitev.

d Avtomobilskega trobentarja tudi v Ljubljani ne bo več. Motorna vozila so sedaj opremljena z zelo hreščetimi in močno donečimi zvočnimi napravami, to je trobljami in zvonili. To povzroča v Ljubljani, kjer tega do sedaj še niso odpravili, neznošen hršč in ropot. Zato pripravlja sedaj policija naredbo, s katero bo odpravila dajanje znakov s trobentarjem, temveč bodo šoferji in motociklisti v bodoče opravili vse to s svetlobnimi znaki. Tako urejen promet je bil že uveden v drugih mestih in ako bodo v Ljubljani znali izvesti prav takega, tudi v Ljubljani ne bo več nesreč kakor do sedaj. Policija namerava dalje urediti tudi promet pešcev, to je, da bodo smeli v bodoče hoditi le po hodnikih, ne pa več po sredi cestišča. Prebitevni bodo mogli v bodoče pešči drug drugega le po levi strani, izogibati se pa po desni. Cestišče bodo smeli pešči prekoračiti le tedaj, kadar nameravajo na drugo stran ceste. Tudi za druga vojila, za bicikliste in druge, pripravlja policija iznenađenja. Na novo urejen bo tudi avtobusni promet ter bo osrednji avtobusni kolodvor najbrže na Kralja Petra trgu.

IZ DOMAČE POLITIKE

d Na seji ministrskega sveta dne 17. januarja, so nekateri ministri poročali o delu v ministrstvih. Prosvetni minister se je dotaknil vprašanja šolanih ljudi, smatrajoč to vprašanje za zelo važno, ker je v naši državi veliko ljudi z dovršeno visoko šolo, ki že po nekoliko let čakajo na zaposlitev. V zvezi s tem je poudaril kot nujno potrebno preuredbo celotnega našega šolstva, ki bi imel za cilj, da se naše šolstvo prilagodi sedanjim narodnim potrebam. Radi tega je ministrski svet sklenil, da se izvoli poseben odbor ministrov, ki bo to vprašanje proučil ter ministrskemu svetu stavi predloge. V ta odbor so določeni: prosvetni min. Dobrivoje Stošovič, kmetijski minister dr. Stankovič, trgovinski minister dr. Vrbanič ter ministra brez portfelja dr. Miha Krek in dr. S. Behmen. — Razen tega je bil odobren na predlog ministra za socialno politiko Dragiša Cvetkoviča naknaden kredit v iznosu 11 milijonov Din za prehrano ljudstva, ker so se doslej odobreni krediti izkazali za nezadostne.

d Prijava združnih zborovanj politični oblasti. Ker nekatere zadruga se vedno niso zadosti poučene, če in katera združna zborovanja je treba prijaviti politični oblasti, opozarjamo tu na odlok kraljevske banske uprave z dne 25. junija 1933, št. 15.664. Za občne zbornice zadrug odreja ta odlok, da jih ni treba prijavljati. Kajti po združnem zakonu morejo združniki svoje pravice iz združnega razmerja izvrševati le na občnih

zborih. Ako pa hoče zadruga (seveda v okviru svojega statutarne delokroga) prirediti kak sestanek ali zborovanje, ki ni občni zbor, je kakor vsaka druga juridična oseba vezana na predpise zakona o društvih, shodih in posvetih; zato je treba take sestanke, zborovanja in posvete prijaviti politični oblasti. Od dolžnosti, prijavljati sestanke, zborovanja in posvete, so pa izvzete seveda tudi seje načelstva in nadzorstva, ki spadajo k notranjemu delovanju zadruga.

d Na sestanku JRZ v Vinici so na predlog akademika Berkopca odločno protestirali proti pisanju nekaterih hrvatskih časopisov, zlasti proti knjigi prof. Jelovučića »Etnografska medija medju Hrvatima i Slovencima«. V tej knjigi omenjeni profesor dokazuje, da je Bela krajina del Hrvatske. Oster ugovor je bil sprejet soglasno in udeleženci sestanka so ponovno poudarili svojo slovensko zavednost in pripadnost k slovenskemu narodu.

d Razrešen je občinski odbor v Št. Jerneju na Dolenjskem.

d Nemški aeroplan pri Djevdjeliji. Dne 15. januarja okrog poldne je pristal blizu naše Djevdjelije nemški športni aeroplan, ki mu je bil pilot Fric Nitrih. Plaval je po zraku iz Berlina in bil namenjen v grške Atene, kamor je bil ta aeroplan tudi prodan. Pri spuščanju na tla, ni bilo nobene nesreče. Nitrih je izjavil, da se je spustil zato na tla, ker stroj ni dobro deloval vsled goriva, dobljenega v Skoplju.

d Razrešen je občinski odbor Metlika-okolica in postavljen gerentski svet, ki bo vodil posle do volitev.

— Pri saprtju, motnjah v prebavi vzemite jutraj na prazen želodec kozarec naravnega »Franz-Josef grenčice«.

NESREČE

d Kap ga je morala sadeti. Ze nekaj dni so pogrešali v Mežici 65-letnega upokojenega rudarja Franca Pernata iz Podpece. Pred kratkim ga je našel uslužbenec sviločenega rednika Jurij Libnik v gozdu, nazvanem »Gmajnac, ob poti, ki vodi iz Mežice k Sveti Heleni. Orožniki, ki so prišli na kraj sam, niso na mrtvecu ugotovili nobenih nasilnih znakov, niti kakih sumljivih sledov v snegu, iz česar bi se dalo sklepati, da je pokojnik postal žrtev zločina. Tudi so našli pri njem še 1460 Din v denarnici, ki bi jih bil zločinec gotovo vzel. Pernat je odšel 11. januarja z doma v Maribor, da bi nakupil neke potrebščine. Komaj pa je prišel kako uro hoda od svoje hiše, ga je morala zadeti kap ter je obležal mrtev. Ker pa po poti, ki je bližnica, pozimi zaradi snega malokdo hodi, je ležal mrtev dva dni na prostem, preden so ga našli. Pokojnik je bil vdovec s 7 otroki ter je bil v vsej okolici na dobrem glasu.

d Naenkrat je drevo padlo. V hosto »Popovnjak« v Malih Polanah pri Beltincih v Prekmurju sta se napolila Stefan Zerdin in Ignac Hozjan podirati jelše za drva za beltinsko graščino. Ko sta že podrla nekaj dreves, je debela jelša padla tako, da je vrh obvisel na drugem drevju. Nista je mogla drugače dobiti na tla, kot s pomočjo vrvi. Eden je splezal na drevo ter privezal vrv za vrh, potem pa sta oba na tleh stoječa vlekla vrv. Naenkrat se je drevo premaknilo in padlo. Nagnilo se je proti obema drvarjema in Hoz-



jan je zakričal »Beživač«. Namesto pa, da bi odskočil proč, je Zerdin zbežal proti drevesu, ki ga je podrla ter ga udarilo pri tem s tako silo po tilniku, da mu je prelomilo hrbtenico in je obležal na mestu mrtve. Pokojnik je star 58 let ter zapušča ženo s petimi nepreiskrbljivimi otroki.

d Sreča v nesreči. Ono nedeljo se je v premogovniku v Pečovniku zrušil na nekem mestu strop in zaprl iz rova štirim rudarjem izhod. Ko so drugi tovariši videli nevarnost, ki bi lahko postala za zasute usodopolna, so šli takoj na delo, kmalu rov odprli in vse štiri rudarje rešili zdrave in nepoškodovane, ki so šli takoj zopet na delo.

d V snegu je ležala brez obleke. Na Lokvici pri Prevaljah sta našla 13-letni Peter Gradišnik in Plazel Franc v snegu mlajšo žensko, ki je bila popolnoma brez obleke in obuvala. Ležala je v snegu vira osemnoga in premražena ter skoraj napol mrtva. Naglo sta obvestila domače, ki so revo zavili v odeje ter jo odpeljali v Prevalje k zdravniku, ki je odredil, da se odpremi v bolnišnico v Slovenjgradec. Ugotovilo se je, da je prišla ženska iz Avstrije in da je Igerc Alojzija, slaboumna hči manjšega posestnika v Podkrajju pri Liubušah. V takem napadu je pobegnila sredi noči brez vsake obleke po snegu od doma ter obležala na omenjenem travniku vsa izžepana. Ko si je nekoliko opomogla, so roditelji prišli po njo ter jo vzeli s seboj v Avstrijo.

d Prišel je v stik s električnim tokom 10.000 voltov. Na naši radioodajni postaji v Domžalah se je pripetila huda nesreča, ki je zahtevala mlado življenje službujočega tehniika Viktorja Povše. Ob 6 zvečer se je namreč pojavil defekt v električnih napravah. Službujoči Viktor Povše je takoj začel iskati mesto defekta, da bi oddajanje radiogramov ne trpelo preveč, toda pri iskanju je prišel po nesrečnem naključju v stik s električnim tokom 10.000 voltov, ki ga je takoj yrgel nezvestnega na tla. V nezvesti je ležal polnih 5 četrti ure. Medtem je prišel na kraj nesreče zdravnik dr. Kremžar, ki je ponesrečencu nudil prvo pomoč ter mu je dal tudi injekcije v srce. Poklican je bil tudi profesor Osana. Toda vsa skrbna zdravniška nega kakor tudi službujočega oseba ni pomagala nič, nesrečni Viktor se iz nezvesti ni več prebudil in je izdihnil v rokah zdravnikov.

d Vlak je povozil med postajama Sevnica in Brez neznanega, 25 do 30 let starega moškega.

Ljudje, ki jih poleg trde stolice mučijo tudi čir,
morejo za čiščenje črev vzeti jutraj in zvečer po četrtinko čaše naravnega
FRANZ-JOSEFOVE
grenke vode.

Reg. po min. soc. pol. in nar. zdr. 3. br. 15453, 26. V. 35.

d Na vsakem koraku te sreča. V gozdu je sekal veje, da si napravi ročaj za grablje, 23-letni Ivan Modic, sin posestnice iz Marolč pri Vel. Laščah. Pri tem, pravi, ga je nekdo ustrelil, tako da je dobil poškodbe na desni nogi in hrbtu. — Se hujše se je ponesrečil 21-letni duinar Ivan Kaplja iz Zgornje Javoršice pri Moravčah. Kaplja je našel nekje patrono ter jo pilil. Patrona je eksplodirala ter raztrgala Kaplji obe roki in odtrgala več prstov. — V Podpreski pri Dragi je pomagal nakladati hlode 69 letni preužitkar Jernej Vesel. Hlod je padel nanj ter mu zmečkal desno dlan.

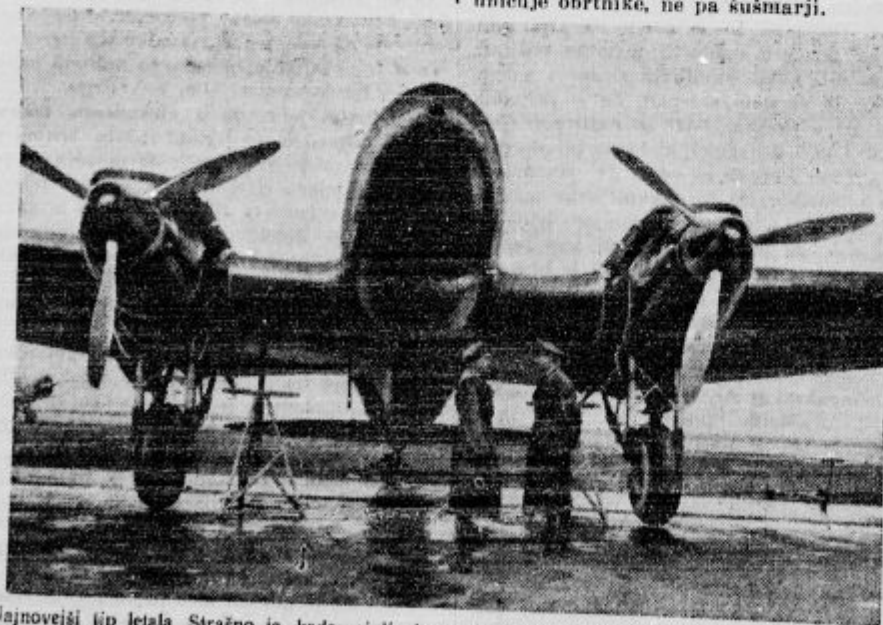
NOVI GROBOVI

d V Žalni pri Višnji gori je umrl g. Ludovik Schiffrer, župnik v pokoju. Naj počiva v miru!

Umrl je 21. t. m. v Sp. Hrušici št. 10 posestnik Franc Sušteršič, dolgoletni Domoljubov naročnik.

d Ne, on ni umrl, le svetne je oči zaprl. V Podbrezjah na Gorenjskem je odšel v večnost 88-letni posestnik Anton Keršič. — V Bobovku pri Kranju je odšla k Bogu po večno plačilo ga. Pavla Zabret. — Pri Sv. Trojici v Slov. goricah je umrl posestnik Karl Kirbisch. — V Novem mestu je umrla Antonija Kosch. — V St. Jurju ob juž. žel. so pokopali trgovca Avgusta Kincla. — V Trzinu so djali v grob posestnika in gostilničarja Lovra Aljančiča. — V Mariboru je zapustil solzno dolino nadučitelj v p. Josip Dernjač. — V Raddečah pri Zidanem mostu je zapei mrtvaški zvon zidarskemu mojstru Janezu Brenu. — V Zgornji Siški je mirno v Gospodu zaspal železniški uradnik Fran Kelhar. — V Mariboru je umrla 68-letna Ana Bauman. — V Vrhovcih pri Adlešičih je umrla Barbara Veselič, žena posestnika. — V Ljubljani so umrli: Edvard Klarer, zvaničnik drž. železnice Franc Seibitz, dolgoletni operni pevec Albin Erklavec, državni upokojenec Jakob Žitko, Amalija Marinko roj. Ham, soproga drž. uradnika Angela Cirman in Ana Ljubeč roj. Lindtner. — Naj počivajo v miru!

V vsako hišo Domoljuba!



Najnovejši tip letala. Strašno je, kadar siplje iz zračnih višav tudi na nedolžne ljudi trpljenje in smrt.

Obrtnikom trda prede

V »Obrtnem vestniku« čitamo tudi tole: Z mrkimi in težkimi slutnjami prestopamo obrtniki v novo koledarsko leto. Nič kaj zadovoljnih občutkov nimamo obrtniki ob tem prehodu. Obračun preteklega leta se nam v gospodarskem pogledu ne sklada in večina naših tovarišev se boji, da nam novo leto ne prinese pravega zboljšanja. Naše delavnice so prazne, če pa ima še kdo zaposlitev, je ta tako malenkostna, da ni vedno krita niti režija. Zbog prevelike brezposelnosti se je razpaslo šušmarstvo, ki grozi z uničenjem vsega zakonito priznanega obrtništva, kolikor ga je še voljno prenašati bremena javnih in socialnih dajatev. Kar pa ne opraviči šušmarsvo, to stori grda konkurenca, da ni več možnosti poštenega zaslužka.

Štiri dolga leta že opazujemo razpadanje našega gospodarstva. Ne moremo si očitati, da bi držali roke križem in samo čakali na zboljšanje. Naše organizacije so storile več kakor je bila njihova dolžnost. Dobronamerit nasveti iz praktičnega življenja, a tudi množica zahtev in gospodarskih predlogov niso našli niti na skromen odmev. Zaman so bile vse težke preizkušnje zadnjih let in ni še dobre volje, da bi se položaj res izboljšal. Zaradi krize je padel naš narodni dohodek za več ko polovico. Naravno in pravično bi bilo, da bi se zato znižale tudi javne dajatve.

V preteklem letu so se nam napovedovala javna dela. Zopet so oživele naše nade, a ostalo je le pri napovedih! Tudi v popravljeni izdaji ne kaže kmetska zaščita nobenih dobrih uspehov. Obrtnik je ostal neupoštevan tudi pri tej novi zaščiti.

Pošteno delo

naj se nikomur ne brani

(Dopis z dežele.)

Mnogi obrtniki mislijo, da so jim kušmarji krivi če nimajo dela. Glavni vzrok tiči drugje. Mnogo so krive veleindustrije, ker lahko izvršijo velikanske množine blaga za nizko ceno, tako da nobeden obrtnik ne more dati izgotovljene robe za tako ceno. To uničuje obrtnike, ne pa kušmarji.



Knez-namestnik Pavle, ki je otvoril te dni v Beogradu veliki muzej.

Drugi veliki vzrok, da ne gre mnogo blaga v denar, je pa to, ker kmetje nimajo denarja. Vsi vemo, da živina ne zraste v enem mesecu, ampak v več letih, proda se pa za tako nizko ceno, da stroški niso kriti, kaj pa še trud? — Kdo more tajiti, da se je morda vedno razločevalo od dežele? Kje pa zmora na kmetih take ceste, palače, razkošne hiše in druge nobel reči? Tako se tudi mestni rokodelci razločujejo od podeželskih. Na kmetih nas mori revščina, tako da si še najpotrebnejša dostikrat ne moremo kupiti. Tako smo primorani si nabaviti le priproste in cenejše reči, če še hočemo, da ostanemo na domačiji.

Ze od nekdaj imamo na kmetih svoje proste rokodelce, ki so nam svobodno izvrševali razne potrebščine in so se s poštenim delom preživljali. Ali ne plačujemo kmetje davkov, da se zdaj še nam jemlje svoboda, da bi nam naše potrebščine smeli izdelati bližnji in cenejši rokodelci. Kdor ima dovolj denarja, šušmarja se pogleda ne, ampak gre le k strokovnjaku, da mu izvrši najboljšo. Vsek hoče živeti, a delati pa nečejo vsi. Mnogo jih je, ki rajše pohajajo, kakor bi komu kaj koristnega napravili. Kdor pa rad dela, naj le dela. Kam pa izginajo stari rokodelci, ki so si dosedaj še za silo služili svoj kruh. Mladim pa tudi živi ne morejo v zemljo. Ako ne bo smel delati, bo moral krasti. Ali še hočemo več postopačev, tatov in roparjev? Najboljše bo še tako, da na kmetih vsak prosto dela, karkoli kdo more, da se le z poštenim delom preživlja. Še par kovačev si bo od skromnega zaslužka rad pritrgal, da bo plačal državi nekaj davka. Kadar domovina kliče, je vsak dolžan darovati življenje za domovino. Zato smemo upati, da naša domovina kot dobra mati ne bo zavrgla svojih revnih sinov.

»Črna žena«, priljubljena ljudska igra s petjem v treh dejanjih se naroča na naslov: Redenšek Ivan, Domžale. Igra priporočamo! »Zel in plevel« — slovar naravnega zdravilstva ali kako in kdaj uporabljaj naravna in naravnostna zdravilna sredstva — zdravilna zelišča. Knjiga obsega 296 strani in stane nevezana 50 Din, vezana 75 Din (vezani knjigi je priložena tudi knjižica: Zelišča v podobah). Založila jugoslovanska knjižarna v Ljubljani 1926, sestavil Fr. Magister. V knjigi najdeš našete vse bolezni in zdravila, vse grmičke in rože, ki imajo zdravilno moč in jih lahko sam nabereš in pripraviš. Bolezni in rože so navedene v knjigi v abecednem redu. Ta koristna knjiga, ki jo lahko imenujemo »Domači zdravnik«, mora v vsako hišo. Samo po sebi je umevno, da kličemo ob resnih obolenjih na pomoč izkušnega zdravnika in se ravnamo po njegovih navodilih. Knjigo toplo priporočamo.

RAZGLED PO SVETU

Abesinsko-italijanska vojna

Italijanski general Graziani je začel nastopati na južni fronti pri Dolu, ki leži tik ob abesinsko-italijanski meji. Italijanska poročila trdijo, da je bil Grazianijev napad uspešen. Italijani da so prodrli abesinsko fronto in da je padlo okrog 5000 Abesincev, drugi pa da beže, kakor da jih veter nese. Italijanske izjave so po stari navadi majhne, kar je menda posebnost vojne v Afriki, da ima napadalec znatno manjše izgube, ko tisti, ki se brani. Taka »tatt« priporočujejo Italijani lahko verjeti, ne pa ljudem, ki so že bili na fronti. Abesinci pa pravijo, da velike bitke pri Dolu sploh ni bilo, ampak so se vršili le običajni spopadi predstraž. Abesinska vojska se je umaknila na boljše položaje, da se lažje ubrani bombam s strupenimi plini, ki jih Italijani mečejo — ne glede na mednarodne določbe na abesinsko ozemlje tudi med civilno prebivalstvo in na neutrujena abesinska mesta.

Na severni fronti imajo Abesinci Italijane hudo v kleščah okrog znanega mesta Makale. Če kaj posebnega vmes ne pride, bodo Abesinci kmalu v tem mestu imeli v svoji posesti ne samo ogromne zaloge živil in streljiva, ampak tudi vso tamošnjo italijansko posadko. Saj je ta že sedaj obkoljena in more dobivati živež le — iz zraka, odkoder ga mečejo v mesto italijanski aeroplani. Položaj Italijanov na severu je tako slab, da nekateri časopisi pišejo celo o ostavki maršala Badoglie, ki bi baje rad odstopil iz »zdravstvenih ozirov«. Če pojde tako naprej, bo abesinska bojna spo-

sobnost

Velike uspehe pa lahko pokažejo Italijani pri zopetnem bombardiranju bolnišnic. Italijanski aeroplani so se to pot spravili na angleško bolnišnico Rdečega križa pri Maldiji, ki leži nad 30 km daleč za fronto. Bolnišnica je bila jasno označena z znakom Rdečega križa in italijanska letala so letela tako nizko, da so morala videti predpisane znake. Bombardiranje je imelo silen učinek. Mnogo bolničarjev je ranjenih, večina ranjencev pa je bila ubita. Major Bougoyne, poveljnik angleške bolnišnice, poroča, da je ostal živ le po naključju. Angleško javno mnenje je zaradi napada na angleško bolnišnico seveda zelo ogorčeno.

Neodvisnost sodnika v očeh hitlerjancev

Nemški minister dr. Frank je na nekem sestanku pravnikov povedal o sodniški neodvisnosti tudi sledeče:

Pogledi voditelja države g. Hitlerja glede neodvisnosti sodnikov naj se tolmačijo tako, da je sodnik popolnoma svoboden v svojih odločbah, a podrejen samo zakonu o življenjskih potrebah nemškega naroda. Kar se tiče pisane zakonodaje, ona za sodnika ne sme biti okov, ampak samo osnovna in izhodna točka za odločitve. Sodnik ne sme priti v na-

sprotje zakonodajalcem, vendar naj z druge strani plašljivo ne razmišlja, kakšno tolmačenje zakona želi zakonodajalec. Ne smemo pozabiti, da je delo sodnikovo v prvi vrsti svobodno in stvarno delo v službi naroda.

Sovjetskega raja so se naveličali

Na Dunaj se je vrnila skupina avstrijskih marksistov, ki so po ponesrečeni rdeči vsaj poleti l. 1934 pobegnili v sovjetsko Rusijo. Takrat so jih v Moskvi sprejeli z odprtimi rokami in so jim obetali vse mogoče dobrate. Ko so dunajski marksisti poldrugo leto prebivali v sovjetskem raju, so sedaj sklenili zahvaliti se za sovjetsko gostoljubnost in so se raje vrnili v avstrijsko domovino.

Bivši bojovníki dobe pokojnino

V Ameriki namreč, da ne bo pomote. Parlamentu Združenih držav Amerike je že predložen tozadevni zakonski načrt in vsi upajo, da bo to vprašanje kmalu in ugodno rešeno. Na temelju načrta je potrebnih za takojšnje izplačilo 1600 milijonov dolarjev. Kar se tiče sredstev za kritje, senator Tomas predlaga izdajo novčanic, ki bi jim bilo zadržano kritje z rezervami zlata in srebra, nabavljenimi po državni blagajni v zadnjem času. Drugi predlog gre za tem, da bi v označeni namen uporabili rezerve fonda za izenačenje kurzev. Bolj verjetno pa je, da bodo Združene ameriške države za pokojnine bivših bojovníkov iskale dohodkov v novem posojilu.

V vsako hišo »Domoljuba«!

T. Jeske-Choiński:

Ugašajoče sonce

(Prevedel Vinko Lovšin.)

(Nadaljevanje.)

Zopet se je oglasila godba, kot iz podzemskih prostorov in na dvorišču se je pojavil venec dečkov in deklic, ki so začeli nek orientalski ples. Ta strastni ples je bil tako nekaj navadnega, da se igralci niti niso zmenili za njega. Kockali so in pili falerna in pisali svoje izgube na vosčene tablice onih, ki so dobivali. V prvi pol uri je ležalo pred Fabijem cel kup tablic, ki so morda predstavljale vrednost stotisoč sestercev. Sploh je bila njemu sreča mila. Zlatniki, čeprav zaenkrat samo napisani so leteli k njemu, kakor večje k luči. Trudil se je v začetku, da bi izgubil, a ni mogel svoje sreče ovirati in čimveč je dobil, toliko manj je mislil na cilji svoje navzočnosti. Oči priskutneža, ki ni bil v sredstvih obogatitja izbrležen, so zazarele poželjivosti. Ko je vzel skodelico za kocke v roke, so se krčili njegovi prsti kot krempelj roparice. Sel je v igri tako daleč, da ni zapazil zaničljivega posmeha patričjeve. Kajti ti so mu pisali svoje tisočake popolnoma mirno, kot znajo samo ljudje, ki so navajeni čisto mirno izdajati velike vsote. Nihče od njih ni niti čela nagrbnilo, ako je kocka manj pokazala.

»Moj ljubi tast... s temi besedami se je obrnil Mark na Fabija... »sreča ti je tako mila, da se lahko okoristim z njo. Morda mi dovoliš, da te zastopam.«

Ne da bi čakal na Fabijev odgovor, je vzel iz njegove roke zlato skodelico.

»Mestni prefekt, za vse to tu!« je predlagal Mark in pokazal na Fabijeve tablice.

»Sprejemim!«

Vrgli so, najprej prefekt, potem Mark.

Ko je opazil Fabij manjše število pri Marku, je nehote stegnil roko po svojih tablicah, a Mark jih je hitro porinil mestnemu prefektu.

»Misliš sem,« je rekel smehljaje Mark, »da je zet tako srečnega igralca, kadar ga zastopa ravno tako srečen. Sedaj pa vidim, da dela muhasto sreča med tantom in zetom razliko. Morda je res samo šala. Morda bo drugič srečnejše. Ali se moreš, prefekt, še spominjati one murinijske vaze, katero je Fabij dobil iz zapuščine Klavdijevcev. Bila je izpostavljena v portiku Agrippe.«

»Ves Rim je tedaj o tem mojsterskem delu Mure z navdušenjem govoril,« je odvrnil prefekt.

»Ako bi jaz zastavil to vazo v imenu svojega tasta?... Saj dovoliš?« je vprašal Mark in se obrnil k Fabiju.

Ta je dobro razumel, kam pretor meri. Za hip je pomišljal; težko se bo ločil od tega bisera za katerega so ga celo najbogatejši zavidali. Končno se je premagal in privolil, čeprav z negotovim glasom in obledelimi ustnicami.

»Kaj pa staviš ti?« je vprašal Mark prefekta.

»Gladijatorja si danes že dobil od mene,« je odvrnil prefekt, »in ti bi mi še vse druge lahko iztrgal... toda staviš jih!«

Globoka tišina je nastopila. Tišina je bila toliko bolj slovesna, ker je utihnila tudi godba in so tudi mladi plesalci odšli.

Z zadrževanjem sapa so zasledovali senatorji kocke, ki so se kotilile po srebrni plošči; samo Mark je bil miren.

»Zopet izgubljen,« reče ravnodušno. »Jutri pošljek vazo mestnemu prefektu,« je povedal Fabiju.

Izguba dragocene posode je na milijon

narja tako usodno vplivala, da je komaj še priklimal, da razume. Beseda, katero se je trudil izustiti, mu je ostala v grlu.

Mark ga je divje pogledal, kar pa ni ušlo srečnemu igralcu. Mestnemu prefektu se je porodila neka slutnja. Nekaj hoče od mene, samo kaj si je mislil. Njegove oči so begale sem in tja, od Marka k Fabiju, od Fabija k Marku, kot bi hotel iz njunih obrazov razbrati odgovor.

Igra se je nadaljevala, toda od Marka oplašena sreča se ni hotela več povrniti k Fabiju. Vedno pogostejše je grabil po vinski čaši, da bi utopil bol.

»Za nekaj germanskih suženj bo Fabij danes revnejši,« je pripomnil Mucij, čeprav je težko spravljal besede iz sebe.

»Pravijo, da jih ima celo legijo,« je dodal drug senator.

»Ako moj tast uniči Germane, postane zaslužen za Rim; saj to je nemiren narod in vedno bolj osaben,« je rekel sedaj Mark. »Ti barbari so že tako predrzni, da že kar javno zahtevajo priznanja človeških pravic. Gotovo ste že kaj slišali o onem prefektu konjevice v legiji, ki nadleguje naše oblasti z zahtevami, da pošljejo neko namišljeno odpeljano oskudnico njegovega rodu. Kaka nezaslišana predrznost spravljati v zadrage prefekte in pretorje zaradi ene same Germanke! Saj jih ne raztrgajo malo v naših amfiteatru divje zveril!... Tudi pri tebi, prefekt, je menda že bil oni barbar. Nikar Rimljan nisi, ako se udaš njegovi namišljeni zahtevi!«

Mestni prefekt je nazno poslušal in imel svoj pogled uprt v Fabija, ki je globoko vzdihnil, a se je vendar njegovo obličje vidno poživilo. Tudi Fabijeve oči so skrivaj pozvedovale in tu so se srečali pogledi obeh. Kot pri zločinu zaslepen, je Fabij hitro umaknil svoj pogled. Sedaj je vedel mestni prefekt, zakaj so mu pomagali dobiti dva tako

Rooseveltovoj boji proti kapitalu

Ameriški predsednik vodi težko borbo. Izdelal je širokopotezen načrt za obnovo ameriškega gospodarstva, na podlagi katerega bi državna oblast močno segla v zasebna gospodarstva. Na svoji strani ima predsednik delavce in kmete. Delavcem se je priljubila tem, da je omilil brezposelnost njihovih vrst in uvedel tudi neke vrste socialno zavarovanje. Za ogrožene kmete pa je predpisal milicijo, žagam, predilnicam, kratko vsej kmetijski industriji prispevke, ki naj bi prišli v

dobro kmetem. S temi ukrepi se je predsednik močno zameril kapitalistom, ki skušajo njegovo delo ovirati na vsej črti. Z očitkom, da dela protistavno, ga skušajo onemogočiti. Za Roosevelta in njegovo delo govorijo uspehi, ki jih je dosegel, zanj govori tudi priljubljenost med delavci in farmerji. Svojo borbo za to, da pritegne tudi kapitaliste k žrtvam za novo blagostanje, bo nedvomno nadaljeval. To mu bodo ob prihodnjih predsedniških volitvah iznova postavili na prvo mesto v državi.

Veliko zborovanje poljskih kmetov

Kmetje na Poljskem so imeli v decembru velik kongres v Varšavi. Rastoča revščina in vedno večje obubožanje sta jih prisilila, da so na zborovanju večdesetstisočih postavili poleg političnih tudi naslednje gospodarske zahteve: znižanje javnih dajatev, razlastitev veleposestev brez odškodnine, razdelitev držav-

ne zemlje kmetom brez zemlje, pomoč brezposelnim delavcem in kmetom. Hkrati so pozvali delavce v industriji in obrti, naj se pridružijo njihovemu pokretu in borbi za obstoj. — Tudi v Nemčiji so se začeli upirati kmetje hitlerjevskemu paševanju.

ANGLIJA

s Dovor angleškega vojaštva v Egipt se nadaljuje v nezmanjšani meri in z nezmanjšano naglico. Dovor vojaštva, municije, tehničnih čet in strojev je v zvezi z mrličnimi angleškimi pripravami vojaškega poveljstva. Včeraj sta prispela v Aleksandrijo dva parnika s 5000 vojakov. Po površnih računih imajo zdaj Angličani v Egiptu zbranih okrog 40.000 vojakov, povečini iz letalske stroke in tehničnih čet. V aleksandrijskem pristanišču so in dan razkladajo velikanske množine vojnega materiala, topov, tankov, pušk in nabojev,

Pristanišče je vse zaprto in prepreženo z minami, tako da morajo parniki plavati z največjo previdnostjo in zelo počasi. Vse vojaške priprave veljajo obujnemu ozemlju, ki leži ob italijanski Tripolitaniji. Kakšnega značaja so te priprave, ni treba posebej dopovedovati. Iz njih je razvidno, da so Angličani pripravljeni iti v obrambo svojih koristi do skrajnosti.

AVSTRIJA

s Veliko pozornost po vsem političnem svotu je vzbudilo pretekli teden potovanje

avstrijskega kancelarja Sušnika v češkoslovaško Prago. Kancelar je izjavil, da je namen njegovega potovanja poglobitev trgovskih stikov s češkoslovaško republiko. Češki listi pišejo o novi avstrijski zunanji politiki. Nemški listi pa hočejo vedeti, da je imel Sušnik s seboj izdelan načrt nove pogodbe, po kateri naj bi se uredilo habsburško vprašanje sporazumno z Jugoslavijo in Romunijo že kar do 1. marca 1936.

ITALIJA

s Angleški list »Daily Herald« piše, da u med Nemci ter Slovenci in Hrvati v Italiji ni naravnost revolucionarno razpoloženje. Tudi Nemci, Slovenci in Hrvati so že ubazali iz Italije v sosednje države. — Vest angleškega lista je za enkrat najbrž precej pretirana.

DROBNE NOVICE

800.000 brezposelnih je na Češkoslovaškem.

Blizu nemškega Hamburga se je potopil 2650-tonski sovjetski parnik »Donjev«.

Vođe v Franciji še vedno saračajo, najbolj v pokrajini Nantes.

300 ljudi je izgubilo življenje pri potresu v Kolumbiji.

120 milijard dinarjev znaša sovjetski vojni proračun.

Skupina današnjih socialistov se je vrnila iz Rusije, ker se je naveličala sovjetskega »raja«.

Tri smadnjašnice so zletele v zrak v japonskem Njajasaki.

Mudo je zbeležil znani angleški pisatelj Rudyard Kipling.

velika dobitka.

»Tudi jaz« je rekel sedaj Marku in se lahko smehljaj, »ne morem odobravati prevelike popustljivosti napram barbarom. Rim ostane Rim, dokler bo držal svoje sosede z železno pestjo.«

»Z Mucijevo pestjo« se je smejal vmes ženski glas.

Senatorji so se začudeno spogledali. Zatoptljeni v igro, niso niti mislili na Lidijo, ki se je premagana od vina naspala med palmami in inozemskimi cveticami. Sedaj se je zbudila in se približala igralcem.

»Lepo bi izgledal vaš Rim«, je rekla, »ako bi odpovedali barbari v legijah svoje službe. Vojska, ki bi jo vodili taki tribuni, kakor Mucij, bi napadla ženske z metlami.«

Mucij, ki je največ pil, je buljil v Lidijo z zmešanim pogledom. Hotel je vstati, a je trdo padel nazaj. »Ha, ha, falerne... se vleče kot svinec... v ude!«

»Vstani, rimski senator, krotilec barbarov, premagalec sveta! ga je sramotila Lidija med splošnim smehom. »Ste narodov gladi na te in doma te čaka carinikova hči s palico. Kajti Mucijeva boljša polovica je sila radodarna s svojim krutim ljubimkarnjem.«

»Jaz ji še pokažem... kdo je gospodar... gospodar v hiši!« je jecjal Mucij.

Zopet je vstal, a je padel po dolgem na tla.

Mark je dal hišniku znamenje.

Poležite ga v mojo spalnico!

Takoj so prišli štirje sužnji z nosilnico in odnesli z rokami mahajočega senatorja s vrta.

Popivanje in igranje se je nadaljevalo.

*

7.

Proti Apijski cesti se je pomikala naprta nosilnica, spremljana od mnogih sužnjev. Njihove tunike niso imele nobenih kričečih barv in tudi z zlatom niso bile vezane; črno oblečeni so spominjali na pogrebno obleko pogrebcev. Na samotni cesti so se vrstili mnogi, že stoletja stari grobovi na obeh straneh slavne Apijske ceste, ki je vezala Rim z južno Kampanijo. Cele patrijske rodovine skupno z varovanci in ostrobojenci so počivale v bližini glavnega mesta, ki so po ljudski veri pazili nad srečo še živčnega rodu.

Poleg starih stolpov, piramid in navadnih kamenitih plošč, ki so bile preraščene z mahom in pokrite s stoletnim prahom in plesnobo, so se blesteli krasni, novejši mavzoleji, sezidani v podobi stolpov, h katerim so vodile stopnice; stebrišča, pomenljive slike, kipi in plošče z napisom so krasili prednjo stran grobnice. Nepremične cipele so strazile okostja izumirlih rodov, nekih kot one. Tu in tam so dokazovali na vhodih viseči veneti poroktvo hvalečnega spomina še živčih; toda ti dokazi ljubezni, ki je segala v kraljestvo senec, so bili le redki.

Sprevid se je pomikal na sredini ceste zelo počasi in ni vzbujal nikake pozornosti setnikov, ki so hiteli v mesto na večerni trg. Pomikal se je mimo grobnice Scipionov, Fabijev, Hortenzijev, mimo mnogih manjših — več slavni, večji del zapuščenih in s plevlalom zaraščenih spomenikov in se je ustavil šele pred Druzovim slavolokom.

Tu se je dvigal sredi gostega nasada dreves in grmovja, od ceste nekoliko oddaljen, visok, okrogel stolp iz rabinkega kamnja, podoben kotnemu stolpu kake utrdbе. Čas je že dovršil na njem svoje delo. Zid je kazal že marsikako razpoko, v kateri se je šepiril mah, plevel in bršljan. Nad nizkim vho-

dom je bila stara marmorna plošča, na kateri se je blestel v novejši pisavi zlat napis »Grobnica Kornelijev«.

Tu sta izstopili iz nosilnice Tulija in Mucija. Obe sta bili oblečeni v dolge črne plašče, ki so njune bele obleke popolnoma zakrivali. Nosili sta latorjeve vence.

»Na grobu mojega moža in njegovih prednikov imate ti prednost,« je rekla Tulija Muciji in ji podala črn pajčolan. »Samo k roke Kornelijke vzamejo sence Kornelijev rade daritev, kakor nas uči vera naših očetov.«

Zaničljiv nasmeš je preletel njeno obličje ko se je Mucija ogrnila čez glavo s črnim ogrinjalom.

Z obrazom proti vzhodu, s povzdignanimi rokami je stala mlada deklica, ne da bi izgovarjala predpisano molitev. S svojimi v sinje nebo uprtimi očmi, s svojimi naplo odprtimi ustnicami je bila pravo utelešenje molitve brez besdi. Samo zdaj pa zdaj se izvrt iz nje njih prsi vzdih in drhteče so njene ustnice.

Svet strah je prevzemal množico sužnjev. Ti nesrečniki, rojeni na trpljenju, pozabljeni od sreče življenja, ki so vsipali svojim sebi enakim podobam cvetje in bisere na poti življenja pod noge, so nehote spoznali, da božnost njene vroče in neme molitve. Saj se iz lastne skušnje vedeli, da se niti z besedami ne izražajo najbolj vroče želje in gorke prošnje. Ko so tako zrl v steno daljave bližnjega se večera, sami v sebe zatoptljeni in prisluskovali svojim lastnim mislim, se meneč se za svojo mirno okolico, je delala Mucija utis kipa vstalca. Njen mladi obraz je bil poln častitljivosti zrele matrone.

Slednjice je prekrizala roke na prsih sklonila glavo in rekla polglasno:

»Lahka vam bodi zemlja!«

PO DOMOVINI

Može naj gospodarijo

(K volitvam v Mošnjah.)

Tudi občina Mošnje, kjer so bili župani vedno gledni gospodariji, ki so sprejemali vodstvo občine vedno po daljšem in resnem preudarku in, ki jih je ljudstvo s polnim zaupanjem in svobodno postavljalo na to mesto, tudi naša občina je bila leta 1933 iztekel krute JNS. Takrat je bil na listi JNS izvoljen g. Valentin Tonejc s 27 glasovi večine.

Mi smo postavili tedaj za nosilca naše liste gosp. Antona Gabrijelčiča z Brezij, Zabranjena nam je bila prav vsaka agitacija. Pod okni so priluskovali in nas hodili ovajat. Posebno se je odločeval pri tem »nacionalnem« postu neki akademik v občini. — Avsenek Anton z Vrbenj je bil na podlagi ovadbe z dopisom sreskega načelstva v Radovljico z dne 13. oktobra 1933 št. 11.075/33 obsojen na tisoč dinarjev globe ali deset dni zapora. Gabrijelčiču Antonu so bili zaplenjeni vsi agitacijski plakati v trenutku, ko je prestopil prag domače hiše, potem se je pa za svoj »zločin« se moral zapovarjati v Radovljico. Predsednik volivne komisije bil mošenjski šolski upravitelj gosp. Nikolaj Prestor. Pri urejanju volivnega lokala je nosilec JNS liste napravil o našem zastopniku v volivni komisiji žaljivo opazko: »Tu je pa za razbojnika.« G. Janezu Resmanu, zastop. liste g. Gabrijelčiča, vsakemu dolgoletnemu županu in bratu pokojnega Vinkota Resmana, predsednik niti stola ni pomudil. Da tako ni mogel voditi natančne kontrole, je jasno. Vsakemu svojemu pristašu, ki je prišel v volivni lokal, so na željo takoj ustregli s podatki o poteku volitev, le naš predstavnik, ki je bil član volivne komisije in je po zakonu za to imel pravico, je bil vedno zavrnjen. Zunaj se je vršila agitacija, kot da se norčuje iz zakonov: Nekemu podčelniku, ki pogosto prevaža težke tovore po občinskih poteh, je bilo obljubljeno, da mu ne bo treba plačevati občini vsakega leta visokega zneska radi prekomerne uporabe občinskih potov, ako voli gosp. Tonejca. Kaj je tem ljudem zato, če je občina ob lep dohodek, samo da pri volitvah zmaga! — tako so agitirali takozvani nacionalisti, po-

štene ljudi pa, ki so se upravičeno zgražali nad njihovim početjem in kljub nasilju volili po svojem prepričanju, so zmerjali s punktaši, ki jih je treba kar pobiti, jim grozili z orožniki. S takimi grožnjami sta se odlikovala posebno dva odbornika iz Brezij in Leš. Če sta bila le dva naša skupaj, so ju že razgnali. Navzlic tolikšnemu pritisku so »zmagali« le s 27 glasovi večine, 247 proti 274.

Po sijajni »zmagi« se je pričelo maščevanje. Cela vrsta naših fantov, celo nekatere ženske, je bilo klicanih v Radovljico. Mnogi so bili radi umazanih ovadbo obsojeni na zapor. — Naše so na občini dosledno prezirali. Tako so nekemu občanu odbili prošnjo, ker je nosil znak evharističnega kongresa. »Glej ga, ta je tudi klerikalec, ker nosi znak.« so rekli. Dva dni po tem srečanju je dobil od občine prošnjo zavrnjeno. — Na vprašanje nekakega našega somišljenika, zakaj v njegovi vasi ni nihče zaposlen pri javnih delih, je gosp. župan odgovoril: »Pri vas mi brezposelnih.« Ali so morda brezposelni njegovi gospodje odborniki? Ali je morda brezposeln celo kateri član občinske uprave? Nekateri od teh so pri javnih delih lepo služili.

— Naj povedo, ali so koruzo, ki jo je poslala banka uprava za najpotrebnejše v občini, res prodajali po višji ceni, kot je bilo dovoljeno, a ne revnim, temveč celo trgovcem? Kar neverjetno se sliši govorice, ki pa jih do sedaj še nihče ni prekalal, da so to koruzo celo knji zobali.

To so stvari, ki glasno kličejo po ozdravljenju. Zato bomo 2. februarja vsi odločno izjavili svojo zahtevo, da hočemo pri vodstvu občine može, ki imajo čiste roke in nesebične namene.

Tudi vinogradniki potrebujejo varstva

(Iz vinogradniških krogov.)

Kaj pomaga, da je pretečeno leto trta dobro obrodila, vina ni mogoče prodati, ker je veliko pomanjkanje denarja na vseh koncih in krajih. Treba na vsak način nekaj ukreniti, da bo mogoče naš vinogradnik pridelke prodati. Z inozemstvom napravite primerne

pogodbe. Citamo, da lepotehne in druge nepotrebne reči dobavljamo iz inozemstva. Uvoz razkošja bi se dovolil le proti odjemu vina.

Nadalje bi se moral konzum vina doma dvigniti. Trošarina 2.50 Din je danes previsoka. Take obremenitve danes vino več ne prenese. Razen tega naj točilec plača še točilno takso in obrtni davek! Če je trošarina mora biti, naj ne presega občinska in banska en dinar od litra pri vinu, ki ga je dala trta v naši banovini. Za uvoženo vino pa naj ostane trošarina 2.50 Din. S tem bi se pomagalo našim vinogradnikom, ki so siromaki in ne bi šel naš denar v bogato banatsko banovino in drugam. Zadnji čas je, da se v varstvo našega vinogradnika nekaj ukrene.

Slovenci v Zagrebu. Minulo leto smo lepo in z zadovoljstvom končali. V nedeljo 29. decembra je imel č. g. misijonar p. Vizjak D. J. prezanjivo predavanje o bengalskih misijonih. Celi dve uri smo ga poslušali, pa bi ga še dve, da se ni ura pomikala že proti 9 zvečer! Vsi komaj čakamo nadaljevanje tega predavanja. Ob tej priliki se je tudi za misijone nekaj nabralo. — Silvestrov večer se je, kakor smo pričakovali, prav lepo obnesel. — V novem letu dela Slomskovo prosvetno društvo (Nikoličeva 10/L.), v katero vabimo vse, ki pridejo v Zagreb, z istim veseljem in uspehom kot doslej. V nedeljo 5. januarja je bilo predavanje o lepi knjigi in njenem pomenu za življenje, na praznik sv. Treh kraljev o prvi pomoči v nevarnostih in v nedeljo 12. januarja o Absinji. Zadnjo nedeljo (19. januarja) pa smo se nasmejali ob gledanju »Izbirčne neveste«. Prihodnjo nedeljo (26. januarja) pripravila Marijina družba slovenskih deklet svojo predstavo.

Stranje. Poročamo o nesreči, ki se je zgodila dne 9. jan. Ta dan je odšel v hribe po seno 75-letni Golob Blaž iz Zupanjih njiv. Ker ga proti večeru ni bilo domov, so ga šli domači in sosedje iskat. Našli so ga polgrodno uro od doma mrtvega. Ali ga je zadela krp, ali je padel na pomrznjeno zemljo, kdo bi vedel povedati. In še to: prav to hišo je skoro točno pred štirimi meseci zadela enako grozna nesreča, komaj leto dni stara Marica je dobila po neprevidnosti strel v glavo in bila takoj mrtva.

se ji je zdelo ostudna laž.

Ker se ji je pa zdelo življenje brez vere popolnoma brezpomembno, se je trudila, da svojo notranjo praznino in opustošenje svojega srca sama izpolni — iskala si je Boga. Vse v podzemski grobnici, kjer se ji je zdelo tu kot »strašen, brezupen in prazen konec, je iskala pojasnila in navdihnenja. Tičala je v njej praprstara slutnja vseh narodov, to je trdna vera v nadaljevanje duševnega življenja po smrti telesa. Te edine vere vsled katere je tudi Rim postavil svoje domače žrtvenike in oltar boginji Vesti, ji niso mogli oropati niti retorji, niti filozofi, niti glumci. Mlada Rimljanka je verovala, da jo vidi sedaj senco njenih prednikov, da slišijo njene nemo govorjenje, da so sedaj na jasnem glede resnice in da ji lahko dajo jasno pojasnilo...

Ko se je mudila Mucija na pragu kraljestva sence, je mislila Tulija, ki je ostala zunaj, na žive. Ona je bila popolnoma otrok svojega časa in se ni bavila z nganko življenja in smrti. Fina dama je živela samo za sedanjost in kvečjemu še za najbližjo bodočnost, v kolikor je bila od sedanjosti v to prisiljena.

Eno značilno potezo gospodarjev sveta je pa vendar tudi Tulija podedovala: ponos, ki je zatrl v njej vsak drugi čut in je bil celo močnejši kot navezanost na življenje. Ako bi bila prisiljena, da izbere sramoto ali smrt — niti trenutke ne bi pomišljala. Stirje njeni predniki so šli čisto mirno v toplo kopel in si odprli žile, da so se ognili sodbi Nerona in Domicijana.

In ravno ta ponosna stran njene duše je bila zadnje tedne čisto zadeta od surovih rok.

Stevilni upniki zapravljuje plemkinjo, ki je mislila, da so njeni milijoni neizčrpni, so bili vsaki dan bolj vsiljivi in drzni. Da, ne-

»Lahka jim bodi zemlja« so tiho ponovili sužnji.

Nekateri od njih so naredili, boječe se ozirajoč okrog sebe, s palcem znamenje križa na čelu.

Iz posod, katere je podaril nišnik, je izšla Mucija lastnoročne vino in mleko okrog obzidanega groba in zakopala v zemljo kruha in sadja. Ko je bila ta do Remula in Rema, ustanoviteljev Rima segajoč obred opravljen, je ukazala Mucija odpreti grobnico in stopila pri svetlobi baklje v podzemne prostore. Vse naokrog so stale žare v zidanih vdolbinah. Prav spodaj so stali v kirsih in vijoličnih vdolbinah kameniti sarkofagi. Eden od njih je bil okrašen na sprednji strani s izdesanimi podobami, ki so predstavljali legijska tribuna v ležečem položaju. Pri tem je Mucija položila svoj lovorov venec, se uklonila, pritisnila svoje čelo na pokrov sarkofaga in ostala dalj časa zatopljena v premišljevanje.

Posebne vrste pogovor je bil, ki ga je imela še živeča kornelijka z mrtveci. Hei velikeza in odličnega rodu, čigar ime je bil nikdar usahljiv list v slavnem venci Rima in se blestel v zgodovini vsled državnih in vojaških zaslug, je tožila svojim prednikom v času, v katerem ji je odločeno živeti. V njej je oživel razum in srce starijskih matron, kakršno je bilo v njenih prastarih materah.

Ze kot otrok je težko občutila, ako so grški učitelji, katere je klical njen oče iz Aten, nekaznovano vse blatili, kar je ona neote spostovala. In kar so prvi učitelji, slovečarji začeli, to so nadaljevali retorji in filozofi. Celo žensko sramežljivost in državljansko čednost so imenovali smešen prestopnik iz polbarbarske dobe. In ko so ji obklicali dolgo obleko in ji dovolili udeleževati se javnih zabav, je povsod ališala popol-

noma nasprotno od tega, kar je želela slišati in videti. V glediščih so preobkladali avtorje in predstavljalce opolzkih stvari z venci in dragulji. Pri slavnostnih obedah se niso nič ozirali na navzočo domačo gospodinjjo in hčer. V sprejemnicah so se zabavali s škandali, z vlačugami in družinskimi slabimi razmerami.

Vsa njena okolica — ne izvenzemski staršev, da: čeleza Rima — se ji je zdelo kot zakleta, da jo odvadi spoštovanja starih kreposti in navad, ki so v njej tako sveže in čisto zopet oživele, kot bi ne bilo nobenega prehoda med antoninsko dobo in časov prvih konzulov. Zastonj ji je novi čas trudil vdreti v dušo Mucije. Plemkinja slesnega Rima je odbijala strapene nazore od sebe: marmornati in zlati Rim, glavno mesto sveta, pa je hranilo svoje otroke z njimi.

Takok se je razlikovala, da se je odrekla vsakemu družabnemu občevanju in se omejevala na gospodinjstvo Tulijine hiše, kjer je tudi sama opravljala dela suženj.

Nekaj pa ni mogla Mucija iz boja z navadami in pojmi njenega časa rešiti. Zastrupljena od dvomov in sramotenja in površnosti grške filozofije, je zastonj iskala vira one žive vere, ki v vsaki težki uri dviga roke k molitvi.

Na Jupitra, Junono, Marsa in Venero, na Merkurja in vse druge bogove, ki so jih njene stare matere častile, ni Mucija verovala. Na verolomna, nevoščljiva in razudana božastva ni mogla verovati, ker je niso navdala nikdar z nobenim zaupanjem ali spoštovanjem. Najvišja postava za ljudi ji je bil čut dolžnosti — a ker ga niso bogovi poznali, zato jih je zaničevala. Češenje bogov v templjih, katerim so po dnevi darovali, poneči pa nganjali tam orgije, vedenje svečnikov, ki so v topljih molili, v glediščih pa ploskali igralcem, ki so sramotili bogove,

Sv. Jakob ob Savi. Nedavno je umrla Marija Poenkar, po domače Petračeva mama. Bila je dobra kršćanska žena. Vaskodanju svete muke in sveto obhajilo ji je bilo nad vse drago. Rada je tudi darovala za domneš župno cerkev. Velika dobrotnica je bila revežem. Bog ji dal večni mir!

Velesova. Že dolgo ni bilo dopisa iz naše župnije, zato se spodobí, da se tudi nas »Domoljub« nekoliko spomni, saj ima gotovo tu, sorazmerno s številom prebivalstva mnogo naročnikov. — Dosedanjemu župniku g. Brekserju je dodeljena stalna upokojitev in nas bo kmalu zapustil. Pri nas je deloval dolgih 32 let. Za našo faro je skrbel takorekoč vse svoje življenjske moči. Kdo bi mogel oceniti vse dobrote, ki jih je skazal našim faranom, bodisi da jim je pomagal z nasveti ali pa tudi dejanski. Naj mu Bog povrne vse!

Podzemelj. Na Stefanje smo igrali »Crno ženo«. Igra se je vsem dopadla. — V preteklem letu je umrlo 47 oseb, rojenih pa je bilo 74 otrok. — Zime pri nas sploh ni, trko je topla. — Pokopali smo 63-letno Judužo Katarino iz Dobravice in 30-letno dekle Ano Klepec iz Krasnice. Pevski zbor ji je zapel v slovo.

Dol pri Ljubljani. Velikostni dnevi evharističnega kongresa v Ljubljani bodo ostali v srcu katoliških Slovencev nepozabni. Spominja na to čudovito manifestacijo bomo obajali pri nas v nedeljo, dne 26. jan., ko se bo vršila v prostoru doma kino-predstava in predavanje o kongresu. Pridite pogledat zlasti tisti, ki se kongresa iz kateregakoli vzroka niste mogli udeležiti, vabljeni pa so tudi vsi ostali, ki so se udeležili teh svečanosti. Morda jih vidimo na sliki. Pa tudi ljudsko peje, kongresni pesmi bomo slišali, tako da bo med nami pravo kongresno razpoloženje. — Vstopnina malenkostna!

Iz dolenskih Benetk. Orožniki so aretirali dva poveljna tipa. Niso se zmogli. Zakaj, če bi bila poštena, jima ne bi bilo vredno pobegniti iz zapora. Prekopala sta zid. Spustila sta se 6 metrov globoko na tla. Eden je srečno ubežal. Drugi si je zlomil nogo. Zopet je prišel pravici v pest. — Volitive so se lepo mirno vršile. V soboto zvečer so še imeli pogum Cvelbarjevi kritiči, v nedeljo so pa kar obenolnili, kar utonili so v celotni množici, ki je vsa izrekla zaupanje Likarju in sloven-

skim voditeljem. Zmagali smo! Lista Jug. rad. zapeljence je dobila 410 glasov in 16 odbornikov. Cvelbarjeva lista pa 11 glasov in dva odbornika. Od zadnjih volitev smo napredovali za 176 glasov. Živijo komunistična občina! (Opomba uredništva: Tudi naše iskrene čestitke!)



Begunje pri Cerklji.

Zapeljence je brna zastava + Prosvetnega doma, zapeli so žalostno zvono. — pridnega in vzornega gospodarja, vnetega odbornika KA in prosvetnega društva, svigija Materija iz Selišča — ni bilo več. Malo časa je bil bolan. Komaj dan pred smrtjo se je vlegel. Mirno je zaspal. Kako ne bi, ko se je pa vse življenje bori in delal le za dobro stvari! Povsod pri delu je bil prvi. Ko se je zidal Prosvetni dom, je velikokrat prehodil od hiše do hiše ter prosil za voznike, za pseke, za les in druge stvari. Nikdar ni odrekal, vedno in povsod je bil prvi z dejanjem. Bil je vseskozi strogi krščanski življenja in prepričanja. Tako je vzgajal tudi svoje otroke. Zato pa ima tako vzgledne in pridne snove in vzorne hčerke. Bil je tudi dolgo let vnet cerkveni pevec. K pevskini vajmi je hodil velikokrat po tri ure daleč. Čez dan je delal v gozdu, zvečer je šel od tam k pevski vaji, sekro je položil pred vrata in vesel stopil med druge pevce in prepeval z njimi do enajste ali dvajsete ponoči. Šele potem je šel domov in večerjal. — Pogreb je imel zelo lep. Velika udeležba je prišla, hudo je bil prižubjen. Peveci so mu zapeli pred hišo, v cerkvi in na pokopališču. Nedaj pa že prepeva pri Bogu, za katerega je toliko storil in se tako vneto žrtvoval. Počivaj v miru dobri, skrbni oče, vneti apostol begunjske fare.

Gorje pri Bledu. Slovensko planinsko društvo, podružnica Gorje pri Bledu, sporoča vsem prijateljem naših planin, posebno smučarjem, da smo vso Pokluško planoto opremili z zimsko markacijo in sicer: Smučarski dom, Lipanca, Zajavornik, Kranjska dolina (planina), Mrzli studenec, čez Pokluške rovtje, skozi Pokluško luknjo, ki je pozimi še bolj romantična. Ker je lesna trgovina popolnoma zastala, pravijo da so vzrok sankcije, treba

bo gledati, da se tujski promet pri nas tem bo povzdigne. — Iz Bleda na Podhoro in Vintgar, gradi česta, ki je namenjena zveni Vintgar-Bled. Gradnja je brezposelni Gorjanci in Blegi. — nedeljo, dne 26. januarja 1935 ob 3 popoldne, je šel VII. redni občni zbor podružnice SPD. Da in prijatelji planin, pridite, da se pogovorimo, ko izboljšati tujski promet v naši planinski fari.

Vate.—Sv. Gura. V kratkem dobimo na Vate svojo elektriko. Spreja kar verjeti nismo mogli, bo to impeljal domač mojster z domašini delavci. Dovršen je že betonski rezervoar, kanalizacija napeljava iz pol ure oddaljenega Globodola. Z vidimo, da bo le res na Vatah kmalu svetlo. Vam povem, da bo elektrika najprej v cerkvi, in niha in cerkveni dvorani, že veste, kdo vodi to delo. Tudi za goščo na pihala, ki se pripniti je zavidalo veliko zanimanje. — V par dneh, ko to nedeljo po popoldanski službi boji, se nam bo obeta lep užitek. Organist Grm Janec, ki vodi na na Sv. Gori in na Lokah in je nastupal le v koncertov, pride s svojim zborom to nedeljo. Sv. Gora tudi na Vate. Zapel nam bo močno mešani zbor, umetne in narodne. Le pridite tudi sosodnji Kandrj in Peč in bližnjega Hotja.



Moers-Meerbeck.

16. nov. se je smrtno nesrečil naš član in odbornik društva sv. b. bare Matjaž Umek v starosti 50 let, zvečer je k počitku po stopni svojega stanovanja, k maj je dosegel peto stopnico, se mu je zavrtela glava in strmoglavil nazaj, padel je tako srečno na sence, da takoj izdihnil. Doma bil od Sv. Trojice na D.

lenjskem V mladih letih je živel v vasi Zagra fara Skočjan. Bil je zaveden katoliški Slovenec prijatelj časopisa: »Domoljub« in »Razbela«, katere je bil vedno naročen. Zapošča ženo in dve nepreskrbljena otroka. Naše društvo mu je obelo prav lep pogreb, katerega se je udeležilo naše bratsko sosedno društvo iz Hochfelda. In kamo ostali družini naše iskreno sožalje. Njegove duše se pa spominimo v pobožni molitvi.

kajkrat se je zgodilo nekaj nezasičane, da je trgovca, katerega ni včasih pokonzulova dvora niti pogledati hotela, začel pred njo kričati in groziti. V začetku si Tulija ni mogla razlagati novega položaja, ker niti v sanjah ni bila mislila, da bi mogla priti v tako atsko. Ko ji je pa njen oskrbnik predlagal vedno nove neplačane račune in javljal, da nočejo trgovci nič več dati, tedaj je začela razumovati, da ne more biti dolžnica, ki ne plačuje nič več ponosna. Da je ona mož, bi bila stopila v državno službo in si že odprla v kaki pokrajini vir bogatih dohodkov. Že marsikateri propadel patricij, si je kot oblastnik med barbari pridobil izgnjeno neodvisnost. Kot žena pa se je mogla samo s svojo ljubeznivostjo in zvičajno pomagati in se rešiti grozečega propada.

Vedela je, da bi ji cela truma obogatelih mož radovojno položila pred noge kupe sestericev, ako bi se hotela znova poročiti s katerim teh ljudi. Ta pot se je zdel nje-nemu ponosu preizkušnja. Toda pristnih patricijev v antoninski dobi ni bilo več, mnogo in večina teh je bila v istem položaju kot sama Tulija, tako da so rodovnike bogatih hčera malo preiskovali. Samo na Publija Kvintilija Vana je mogla resno misliti. Radi njega je igrala danes vlogo pobožne matrone pri grobnici Kornelijcev, čeprav se je za sence umrlih tako malo brigala kot za prah na obcestnih kamnih.

Neprestano je gledala po cesti navzdol, a Publija ni bilo nikjer videti. Ali se je mar Mark varal v svojem mnenju o njegovi pobožnosti in spokovanju starih običajev? Toda ne: tam doli se je pojavil zdaj ravno tako žalen spreved kot njen in kmalu je spoznala Publija, ki je obdan od mnogih varovancev in sužajev atopal s Servijem poleg prazne nosilnice.

Tulija se je tako postavila, da jo je bilo

videti s ceste, potegnila svoj črni plašč čez glavo in dvignila roke. Molila ni nič, ampak škilila na cesto, da se prepriča, da li jo Publiji vidi. Moral jo je videti, saj je iz surovega kamna zgrajena piramida Kvintilijevcev stala prav blizu stolpa Kornelijcev. Tulija je bila zadovoljna, saj je čutila Publijev pogled na sebi in takoj nato, da je nekaj popetel na uho prefektu.

Mrak, ki na jugu naglo nastopi in hitro mine, se je že delal. Ciprese so bile sedaj popolnoma črne in so bile v jasnem večernem nebu še ostreje kot pri belem dnevu. Zdele so se še tišje in žalostnejše kot pred pol ure. Sedaj, ko je Publiji opravljal svoj obred pri piramidi in v notranjščini, je lahko nehala Tulija s svojo komedijo. Zatopila se je sedaj v mislih svoje poroke s tribunom, čigar delavnost in odločnost — kakor je cel Rim govoril — je prehajala že v krivolčnost. V zadnji vojski na vzhodu je prisilil uporne legijonarje z mečem in križem — z obzobno na obglavljenje ali smrt na križu — k pokorščini, in pomehkušene rimske sinove je mučil z neprestanimi orožnimi vajami. Publiji Kvintilij in Avidij Kasij, ki sta premagala Parte, sta bila strah onim odličnjakom, ki so opravljali službo v legijah samo kot predstopnja za višje časti.

Ali bo tako surov vojak mogel popustljivo soditi o ženskih slabostih? — je mislila Tulija. No s časom se bo vse ugledilo. Saj je ženska celo Herkula omehčala.

Tedaj je prišla Mucija iz grobnice, ble-da in utrujena. Tulija se je zdrznila. V svojih sanjah o bodočnosti je popolnoma pozabila na Mucijo. Sedaj pa je zopet zautila svojo tekmovalko. Toda ne! — ponosno je dvignila svojo glavo — kako naj bi bila Mucija poleg nje in nad njo zmagovalka?

»Pojdimo, je rekla Tulija in se tesneje zavila v plašč.

Že je hotela stopiti v svojo nosilnico, ki je videla priti iz piramide Publija in sklonila da ga počaka.

»Pozdravljena! ji je ta zaklical in pristopil s Servijem.

Brez posredovanja sene rajnih ne bi imela sreče videti vaju ob najini strani, je govorila Tulija. »Zato ujam hosta spremljala.«

Obe dami sta se udobno vsedli in nosilnica se je začela pomikati. Tribun in prefekt sta stopala vsak ob eni strani. Tekarji bakljami so šli naprej in glasno kričali: »Prostor za visokorodno Tulijo Kornelijovo! a niso mnogo dosegli, ker na cesti se je prišel nočni promet z vozovi.

Precej dolgo se je spreved pomikal, da bi kdo le besedico izpregovoril. Tulija to ni bilo prav; hotela je začeti razgovor, je rekla: »Hrabri vojaki so tako molčeli, da bi človek že verjel, da vpliva nanje smrt.«

»Vojaško rokodelstvo je tako okrutno, ne more biti drugačno,« je odvrnil Publiji. »Na bojišču se samo mori in se celo za svoj lastno življenje nikdo ne zmeni. Toliko vtisne življenje na so misli o življenju in smrti, da se kdo zdrav domov povrne, posebno ob takih prilikah kot danes. Zal je nastopila Rimu tozadevno velika mlačnost. Vsa v njej ne umrlih je skoraj izginila. Ali praznuje Tulija vse smrtno dneve tako kot dana njega?«

Izenaden na teh besedah ni vedela Tulija kaj bi odgovorila.

Hitro se je obrnila k Serviju. »Pretor Marij Pomponij mi je zagotovil, da vneto zasleduje tvoj slučaj. Jas sem videla tega in sploh se ženska srca zelo zanimajo za tvojo zadevo. Tako zvesto ljubeznivosti pri nas cenimo, saj vzbuja pravo spoštovanje.«

ski:

Ponesrečen beg iz ruskega ujetništva

(Konec.)

Zjutraj je odšel Deputat v prodajalno po ob. tovariša pa je pustil v gozdu. Pri peku se muzali. Prodajalec je Deputatu nekaj na sledil in opazoval, kam gre s kruhom. Deputat in tovariš nista imela časa, da bi se kaj najedla. Hitro dalje ob gorovju! Od daleč je videla zastavice. Postavili so jih inženjerji, so merili Mongolijo.

Naeenkrat zaslišita glas: »Stojte! Po strmem begu so prijezdili štirje Mongolci. Eden je počil s konja in udaril Deputata v ramo, da padel na tla. Mongolci je v rusčini zaklical: »Naj bratje so brez nog in rok, ti pa bežiš!« Hoče Ruse ponovno moriti. Mongolci so begunca pošteno pretepli, največ jih je dobil Deputat.

Oba so pripeljali v Bjelocarskoje. Od tu so pod strogo stražo gnali do obmejnega naselja. Voznja je trajala dva dni. Od obmejnega naselja do Turana so rabili s konji zvezet dva dni. V Turanu je žena nekega inženjerja povabila oba begunce na kosilo. Pred blodom je usmiljena ženska darovala vsakega po 3 rublje, po eno srajco, po 2 funta sladkorja, po dva zavitka tobaka in po dva leba kruha.

Iz Turana v Uso so prevozili pot v enem mevu. V Uso so naša Ukrajince dajali v zapor. Ker sta ostala 21 dni. V jeti sta pričela zelo lekatiti. Prvi so jima bili debeli skoraj kot pestice. Noge so tako otekle, da sta morala prerezati spodnje hlače, ker so ju tišale do neznanosti. Ko je prišel nekega dne obmejni čelnik, je ukazal, da begunca spuste nekoliko na zrak, zakaj brez gibanja bosta težko ostala pri življenju.

Deputat in Logaza sta v zaporo v Minusinsku že skoraj obupavala nad seboj in svojo bodo. Bala sta se tudi najhujšega, da bosta ob begunca obsojena na smrt in ustreljena. Tih hudih skrbel sta prejela skrivaj nekega dne na rdečem listku s svinčnikom v ukrajini napisano pismo, ki se v slovenskem prevodu glasi takole:

Slava Jezusu Kristusu!

Mi smo duhovniki iz Lvova, cerkve svetega Jurija, eden rektor semenišča. Nisi se vam ne godi posebnega. Tu vas obdružuje mesec dni. Najbrže vaju pošljejo potem v Krasnojarsk in še tam par dni zaporo. To ni tatvina, ampak vojska zadeva. — Pozdravljamo vaju z vsem dožim v Kristusu! Duhovnik p. Bočjan. Minusinsk, 25. septembra 1915.

Kot pojasnilo naj dodam k pismu, ki ga prainu v originalu: Ko se je vrnaknila ruska armada iz Lvova, so Rusi vzeli s seboj tudi vsi duhovnike cerkve sv. Jurija in jih gnali v daljni sibirski Minusinsk. Gospodje duhovniki so s svojim pismom oba naša begunce ne samo otolazili, temveč pri vsaj svoji revščini tudi denarno podprla z rublji po — nekem briven.

Pa vrtno se zopet k Deputatu in Logazi! Po 21 dneh zapora so ju z drugimi aretacijski jelali k reki Jenisej, kjer je že čakal velik plav, na katerem so se vozili po Jeniseji pravdo proti severu celih sedem dni. Sedem dni podnevu. Ponoči bi ne šlo, zakaj Jenisej je tam zelo derot. Na plavu je bilo 60 ljudi. Voznja na plavu ni bila kaj prijetna. Zlasti sta naša begunca pri raznih padelih Jeniseja imela kaj čudne občutke. Za ljudi so pritrili na plavu 1 in pol metra visoke odre. Konji pa so stali prav na plavu in so pri strmih odru reke bili večkrat do pri v vodi. Tudi če je plav v takem položaju čisto po dvakrat na trikrat zasukal okrog sebe, torej pravi rinčel-pir.

Ko sta plula po Jeniseju, sta debela Ukrajinka po 6 kopejk za enodnevno hrano. Parkrat sta dan do brodarji pristali in lahko si kupila in ono. Z Ukrajinci so se vozili tudi Tatari in en Latvi. On je kahal na plavu meso in je tudi naša begunca dobrotljivo pogostil. Ta Latvi je šel na bojišče. Spremljala ga je žena Rusinja, in sicer daleč tja do Krasnojarska.

Pri vasi Naznačen so se izkrcali in od tu do Minusinska so se peljali z vozovi kar dva

Za krščansko vzgojo mladine

Namen: Vzdriniti najširše kroge, zlasti pa starše za pravo krščansko vzgojo mladine v družini, šoli in javnosti. Način izvedbe: V Ljubljani priredi društvo »Krščanska šola« s sodelovanjem drugih katoliških kulturnih društev meseca februarja ali marca vzgojni teden s spodaj navedenim vzporedom. Pri tem se naproša škofijski ordinariat, da odredi po vseh cerkvah v Ljubljani in na deželi ob najprimernejšem času cerkvene govore: »Kater pravice imajo v vzgoji rodbina, cerkev in država«. Ves teden naj bi bile molitve za krščansko vzgojo mladine dopolne pri sveti maši, ali pa popoldne pri blagoslovu. Naprosijo se tudi knjižne založbe, da v tem tednu v svojih izložbah prirede razstave dobrih krščanskih del o vzgoji in o najboljših krščanskih pisateljev (Jugoslavnska knjigarna, Mohorjeva družba, Nova založba itd.). Ljudski oder, Uprava Narodnega gledališča in dr. se naprosijo, da v tem tednu prirede posebne mladini primerne predstave z zdravo vzgojno tendenco. Uprave kinematografov se naprosijo za primerne filmske predstave. Katoliški časopisi naj bi v tem tednu prinašali članke vzgojne vsebine. Po večjih krajih na deželi se vzgojni teden izvede po možnosti na isti način in istočasno. Število predavanj se lahko omeji. Večji kraji so tisti, ki imajo poleg osnovnih šol še meščanske ali pa srednje (Jesenice, Kranj, Novo mesto itd.). V teh krajih prirede vzgojni teden podružnice društva Krščanska šola ali Prosvetno društvo v zvezi s Kat. akcijo ali vse skupaj. V ostalih krajih se vrši akcija za krščansko vzgojo v skrajšani obliki. V cerkvi naj bo govor kakor v Ljubljani, zunaj cerkve pa po spodaj podanem programu. Izvede ga podružnica Krščanske šole, Kat. akcija, Prosvetno društvo v skupnem sodelovanju.

Program vzgojnega tedna v Ljubljani:

Nedelja: 1. Sv. maša z govorom v župnih cerkvah. 2. Veliko zborovanje v Unionski dvorani: a) Otvoritev vzgojnega tedna po predsedniku društva Krščanske šole; b) govor o vzgojnem pomenu krščanske vere; c) krščanski vzgoji nevarne smeri sedanjega časa.

Med tednom vse dni, razen soboto, zvečer ob 8 se vrše predavanja v Lichtenthurnovem zavodu, v Mladinskem domu na Kodeljevem, v Rokodelskem domu, pri Uršulinkah, na Rakovniku, v Sp. Šiški in na Viču z naslednjo vsebino: 1. Razkristjanjenje šol pri nas. 2. Vpliv družine, družbe in šole na značaj. 3. Naša šolska in društvena zakonodaja v razmerju do krščanskih načel. 4. Šola in dom: Kakšno je razmerje in kakšno bi moralo biti. 5. Okrožnica papeža Pija XI. o krščanski vzgoji mladine.

Nedelja: Velika skupščina (občni zbor) društva Krščanska šola: a) Predavanje: Naloge in sredstva Krščanske šole. b) Ustanovitev stalnih posvetovalnic društva Krščanske šole v Ljubljani in drugod. — Istočasno naj bi se vzgojni teden izvedel tudi v lavantinski škofiji.

Program za manjše kraje: Nedelja: 1. Sveča maša z govorom. 2. Zborovanje: a) Razkristjanjenje šol. b) Okrožnica Pija XI. o krščanski vzgoji mladine. c) Naloge in sredstva krščanske šole.

BANKA BARUCH

11, RUE AUBER
PARIS (9)

Telef.: Opéra 98-15 — Telef.: Opéra 98-16
Naslov brzojavkam: Jugobaruch Paris 96

Banka Jugoslovanskih izseljencev v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu. Odpremlja denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem dnevnem kurzu.

Vrši vse bančne posle najkvalitetneje.

Poštni uradi

v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše čekovne račune:

BELGIJA: No. 3064-64 Bruxelles,
FRANCIJA: No. 1117-94 Paris
HOLANDIJA: No. 1458-65 Ned. Dienst,
LUKSEMBURG: No. 5967 Luxembourg.

Na zahtevo pošljemo brezplačno naše čekovne nakaznice.

dni. Na vsaki strani Avstrija je sedel stražnik s samokresom, zadaj pa je jezdil oboroženi spremljevalec na konju. V nekem kraju, 70 km pred Minusinskom je prišel k vozi neki Poljak in prosil stražnike, naj bi pustili Ukrajince k njemu, da jih nasiti. Jančič je z vsem svojim velikim premoženjem, da ne ubeži. Vabil je tudi stražnike na obed, a niso hoteli iti, niti niso pustili tja oba begunca. Ko je nato Poljak prosil, naj nekoliko počakajo, da priinese jestvine k vozu, so policisti tudi tej prošnji odrekli in konje hitro pogнали. Ko je Deputat potožil, da je lačen, ga je spremljevalni pisar zavrnil: »Kaj me briga, če trpiš glad.«

V Minusinsku sta morala nesrečna begunca najprej pred policijo. Sestavili so zapisnik in ju dajali pod mero, nato pa v zapor med druge arestante. V Minusinsku sta preživela naša Ukrajinka 25 dni. Deputat je v tem času hudo zbolel in bil 11 dni v tamošnji bolnišnici. V zaporo so dobivali sledečo hrano: zjutraj čaj, popoldne majhen kosček mesa z zelatno juho, zvečer čaj. Spali so na cementnih tleh. Ko so se jetniki pritoževali, jim je stražnik zajedljivo odgovoril: »Zimnice za vas niso predpisane.«

V družbi v železo vkovanih razbojnikov so tudi Deputata in Logaza gnali v pristan Jeniseja. Vkrkali so ju na parnik, ki ju je v

dveh dneh pripeljal na sever do Krasnojarska. Tu sta ostala Ukrajinka v zaporu štiri dni, nato pa so ju v arestantskih vagonih potegnili do Marijinska, odkoder sta bila pobegnila.

Ko sta došla Deputat in Logaza v katalško (zapor) v Marijinsku, ju je najprej pozdravil ruski narednik s psovko: »Sukin sine (psičji sin) in nato oba začel biti in savati, da sta zvezde videla. Logaza sarovec ni napravil prevlečnega zla, pač pa jih je Deputat dobil po notah, zakaj narednik mu je zbil dva zoba in Deputata tako pretepel, da je več dni piljval kri. Deputat je prosil, naj za daja v bolnišnico, a niso dovolili.

Ukrajinka sta bila obsojena na 30 dni zapora, na temelju zapiska o aretaciji z dne 21. sep. 1915, čigar prepis je tudi v moji posesti. Podpisal ga je praporščak Višuhurov. Zapor je trajal od 21. sept. 1915 do 21. okt. 1915 do 3. zvečer. Gorko hrano sta dobivala same 16 dni. Od celotnih 30 dni se je šlo 15 dni za strogi zapor.

Ukrajinska knieta Deputat in Logaza sta na bregu iz Marijinska do mongolske meje prehodila v 33 dneh več kot 2000 kilometrov. Na dan tudi do 60 km! Ali se jim je izpolnila želja, da bi vsaj po zaključku vojne videla svoje drage, ne vem, zakaj v Marijinsku so se kaj kmalu ločila naša pota.

Iz občinske pisarne

Uradno popravljanje volilnih imenikov. Eno najvažnejših opravil, ki jih morajo opraviti v januarju vsakega leta naše občine, je uradno popravljanje volilnih imenikov. Po § 5. zakona o volilnih imenikih morajo občinske uprave vsako leto od dne 1. do vstetega dne 31. januarja uradoma izvršiti popravke volilnih imenikov. Po sklepu občinske uprave se v tem času uradoma vpisejo v volilne imenike vse one osebe, ki imajo v občini volilno pravico, a doslej niso bile vpisane v imeniku; uradno pa se morajo izbrisati zopet vse tiste osebe, ki so izgubile v občini volilno pravico. To velja za vse osebe razen vojakov, ki jih občinska uprava uradoma vpisuje v volilne imenike šele po odslužitvi njihovega vojaškega roka. Po § 10. zakona o volilnih imenikih se zahteva popravek volilnega imenika neposredno pisмено ali ustno od občinske uprave ali od okraj. sodišča odnosno okrožnega sodišča, toda od tega samo pisмено. Zahtevanim popravkom se morajo priložiti dokazi. Za dokaze pa morejo služiti samo polno veljavne javne listine. Vsako zahtevo popravka v volilnem imeniku mora rešiti občinska uprava v 5 dneh. Najkasneje do 5. februarja pošlje občinska uprava popravljene volilne imenike pristojnemu okraj. sodišču oz. okrožnemu sodišču v potrditev. Sodišče nato v 15 dneh overi popravljene volilne imenike. V svoj izvirni imenik, ki ga hrani tudi sodišče, vpíše vse izpremembe ter nato vrne občinski upravi potrjeni imenik Po § 8. zakona o volilnih imenikih ima vsako pravico volilni imenik pregledati, prepisati, razglasiti in natisniti ter bodisi za drugega zahtevati njegov popravek. Pri volitvah smejo, kakor je dobro znano, glasovati samo oni, ki so vpisani v volilnem imeniku. Več kot gotovo je, da bomo imeli v letošnjem letu te ali druge volitve. Sedaj je čas, da se vsakdo pobriga, da se prepriča, ali je vpisan v volilnem imeniku. Resnica je, da se ravno kmečki ljudje, žal, premalo brigajo za to tako važno zadevo političnega življenja in da zato ob volitvah ravno največ kmetov pride ob svojo volilno pravico. Organizacije naše stranke pozivamo, da store ta mesec svojo dolžnost, da ne bo nobenega našega človeka, ki bi ne bil vpisan v volilnem imeniku. Sedaj je najboljši čas za tako delo, pred morebitnimi volitvami, ko je tudi nekaj roka, ko se da izvršiti v volilnem imeniku še kaka izprememba, boste potem čas lahko porabili za drugo stvar.

Važno za kolesarje! Kolo je danes eno najbolj važnih prometnih sredstev zlasti siromašnejših delavskih slojev. Banska uprava je zato prav storila, ko je s svojim odlokom 11. 38.248, dne 12. decembra prelet, leta ukinila banovinsko takso na bicikle, ki je znašala letno 20 Din. Se naprej pa ostane v veljavi prijavna taksa v znesku 5 Din. Občine imajo naročilo, da pozovejo vse lastnike koles, da pri občini svojega bivališča brezpogojno do 31. januarja 1936, priglase na posebni tiskovini, ki jo dobe brezplačno pri občini, svoja kolesa. Obenem pa morajo izročiti tudi svoje prometne knjižice. Vse to bodo potem občine poslane okrajnim načelstvom. Priglasnico mora vsak kolesar izpolniti sam v vseh rubrikah in sicer čitljivo.

Pozor! Prostovoljci, ki ste se borili v Slovenski Krajini ali pa v Medmurju! Vsi tisti ki so se leta 1918 ozir. 1919 udeležili kot prostovoljci bojev v Slovenski Krajini in Medmurju ali drugod na severu naše domovine, so dolžni, da se priklase pri svojih županstvih radi evidence. To morajo storiti do 20. t. m. Vsak mora prineseti s seboj morebitne vojaške dokumente, ki se nanasajo na njegovo službovanje v teh bojih. Ta priglasitev velja za vse ne glede na čin, ki ga je kdo imel takrat, samo da je res prostovoljno odšel na severno mejo v tistih letih, ne da bi ga bila vojaška oblast poklicala pod orožje. Ako je morda kdo od teh, ki se jih ta zglasitev tiče, že umrl, ali pa je morda v bojih takrat padel, potem so njegovi svoji dolžni, da sporoče vse potrebne podatke županstvu.

P I S A N O P O L J E

Na življenja cesti

Plačilni dan. Ubogi, do kosti in do krvi izmognani delavci so prejeli svoje težko prislužene dinarčke. Kdo je štel udarec s krampom! Kolikokrat je bilo treba z vso silo zamahnati, preden je bil prislužen en sam dinarček! Koliko korakov narediti do tovarne, preden je bila prislužena vsotica v rokah!

Plačilni dan... Vse to je pozabljeno, samo da je denar v rokah. Z denarjem pa nerazsodnost. Čudni so namreč nekateri ljudje. Denar jih čisto premoti. Ne znajo z njim gospodariti. Z denarjem, ki ga ima v rokah, je pripravljen kupiti cel svet in vse, kar je na njem, če bi tudi potem moral natepati od ponedeljka do sobote sam neslan sok. Nič ne misli ne naprej, ne nazaj. Treba si bo omisliti novo obleko, stanovanje bo treba plačati, obresti od dolga čakajo, vpijejo, kriče in če bi še malo navrgel na dožnjo vsoto, bi tudi ne bilo napačno, v trgovini se je nabralo nekaj neporavnanih kljuk, vsakdanje šolske potrebšćine za otroke zahtevajo svoje, staršem bi bilo treba nekaj dati za prehrano... Ne, vsega tega tako slepa nerazsodnost nič ne vidi. Pred očmi ima samo »danec«, samo »sedajle«...

Sel je in pil je, da bi ne veljal za umazane, za stiskača, za pustega človeka, ki ne zna ne živeti, ne vesel biti. Na en liter. Kaj pa je to! A litri so rastli. Sest jih je bilo in vsak je dal za en liter, čas je tekel in noč se je pomaknila daleč naprej, preden je bilo konec litrovanja. Drugi del noči pa je bil prekratek, glava pretežka in prezaspala, nedeljska dolžnost... čemul! Saj sem opravičen, ker sem bolan... Toda takole bolezen? Nikar ne premišljajmo. Vest se ne bo pomirila, kvečjemu otopela bo.

Po moža je prišla žena. Ne sama, ker jo je bilo strah, z otrokom je prišla. Mož jo je prijazno povabil na kozarec vina. Branila se je in ni hotela pristesti, silila je domov, dokler ni mož v vsej prijaznosti obljubil, da bo šel takoj z njo, samo pokusiti ga pa ona tudi mora. Prisedla je. Pokusila ga je. Sedela je in čakala in po malem odpivala iz kozarca, da bi se mož preveč ne opijanal. Celo fantku je dala par požirkov, da bi lažje čakal in da bi se ne dolgočasil...

Naposled so šli. On in ona sta šla. Fantka sta morala nesti, ker je bil revček »zaspal«, seveda.

Popisal sem to sliko in jo pokazal prijatelju. Z glavo je zmajal in pripomnil, da je slika precej nečedna, pa da je vesel, ker teh slik ni dosti...

Ce je v vsakem kraju, pa tudi če je v celnem okraju le ena, — jih je že preveč.

d Duhovne vaje za dekleta, prve v letošnjem letu, bodo v Mali Loki pri Ihanu od 18. do 22. januarja. Kmetško delo počiva, duša pa ne sme počivati. Lepo povabljeni na dušno obnovo. Pišite kar dopisnico na naslov: Dom Brezmadežne, Mala Loka pri Ihanu, p. Domžale.

n Prosvetno društvo Sestro vprizori v nedeljo, 26. januarja 1936 ob pol 4 popoldne v Društvenem domu v Sostrem komedijo v 3 dejanjih »Davek na samce«. Igra nudi obilo smeha in zabave. Pridite!

Ga že imajo

Vasica Adergas in vsa okolica Velesovo na Gorenjskem je bila zadnje dni v žalosti. Poročali smo že o cerkvenem ropu, ki se je pripetil pred dnevi v adergaški cerkvi, kjer je neznanec okradel Marijin kip ter pobral več zlatega in srebrnega nakita, kakor ogrlice, zapestnice, prstanov in uhanov v vrednosti več tisoč dinarjev. Zasluga vrliga stražnika Martina Čepona je, da bo sedaj ta zlatina skoraj vsa povrnjena Mariji ter da je tat že na varnem.

Stražnik Martin Čepon je na svojem službenem potu po Ljubljani opazil na Sv. Petra cesti nekega moškega ki se mu je zdel sumljiv, zlasti ker ga je izdala plašna kretnja, ko je zagledal stražnika. Stražnik je moža ustavil ter se ni dal prepričati po njegovih besedah, da je nedolžen. Stražnik je obrnil možu žep in v njem je na svoje presenečenje otipal vse polno zlatnine. To je zadoščalo, da je moža odgnal na glavno stražnico. Stražniki so kar strmeli, ko je na dan prihajalo tako bogastvo: našli so 20 zlatih ogrlic, 32 zlatih uhanov, 8 zlatih broš, eno zlato zapestnico, dva zlata obeska in večjo množino srebrnine. Stražniki so takoj vedeli, da imajo opravka s cerkvenim roparjem iz Adergasa. Tudi jim ni bilo težko ugotoviti, koga imajo pred seboj, saj jim je bil 61 letni Alojzij Pihler, doma od Sv. Petra pri Mariboru, že od prej dovolj znan. Pihler je bil že večkrat kaznovan ter je večkrat prešel po 5 let ječe skupaj.

Pihler je kmalu priznal cerkveni rop ter je povedal, da je pobegnil iz mariborske kaznilnice ter izginil v Avstrijo. Pa tudi tam se mu postala tla vroča, zato se je vrnil v Jugoslavijo, kjer se je skrivaj klatil od vasi do vasi. Tako je pred dnevi prišel v Adergas in opazil bogato okrasje Marijinega kipa, ki se ga v teku časa poklonili pobožni verniki. Skril se je v spovednico in ko je cerkvenik zaprl cerkev, je pobral s kipa vse, kar se mu je zdelo vredno. Nato se je splazil iz cerkve ter odšel peš proti Ljubljani. Spotoma je nekaj prstanov že prodal, vse drugo pa je nameraval vnovčiti v Ljubljani. Stražnik Čepon je to njegovo namero preprečil.

Vzel je sekiro in odšel neznanokam

Na orožniško postajo pri Sv. Lenartu se je jedva privlekla 48 letna Ana Lekežič, žena malega posestnika Janeza Lekežiča od St. Ane na Krempergu. Pripovedovala je, da jo je napadel njen slaboumni mož ter jo pretepel. Nato je premlatil še pastorko in končno zažgal svaku in ženinemu bratu hlev. Orožniki so se podali z Lekežičevo na dom ter ugotovili sledeče:

Med zakoncema Lekežič obstoja že dalje časa prepri in nesloga. Mož ženo pretepa, da je bila že večkrat primorana zbežati od doma k svojemu bratu Valentinu Šenekerju. Njegov posestev se nahaja 150 korakov od Lekežič. Poleg tega grozi vsem sorodnikom in celi okolici, da bo vsakega požgal, ki bo ženi nudil kako pomoč ter jo vzel pod streho, kadar zbeži od doma. Lekežič velja za nekoliko slaboumnega ter se ga zaradi tega sosedje bojijo.

Te dni se je Lekežič klatil okrog ter se le po dvadnevni odsotnosti zopet povrnil domov. Bil je vinjen ter je prinesel s seboj steklenko vina. Poklical je v hišo ženo ter svojo pastorko Marijo ter ju povabil k mizi. Obe sta natočila vina in potem tudi svojemu pastorku Antonu, ki se je vrnil z dela pri sosedovih. Pili so nekaj časa za mizo molče, ko je naenkrat Lekežič planil kvišku z vzklikom: »Kaj me tako žarko gledate! in že je zgrabil stol ter navalil z njim na družbo. Sin je planil v hlev, mati in hči pa v kuhinjo, kjer ju je na Lekežič dohitel ter ju pretepel do nezavesti. Če ne bi bil prihital Anton na pomoč svoji materi, bi bil divjak obe ženski ubil. Večkrat se je namreč poprej izrazil, da bo vse domače poklal. Anton je toliko zdržal Lekežiča, da sta mati in sestra pobegnili, nato pa je zbežal še sam. Lekežič se je spravil spat ter prizonil k postelji velik drog in sekiro. Obe ženski in fant si potem niso upali v hišo, ker so odšli k sosedu Knupežu, od katerega je oboje peškovani ženski odpeljal Valentin Seneker v St. Lenart k zdravniku dr. Krambergerju.

Lekežič pa je kahal jezo na vsaka Senekerja, ker je mislil, da sta šli žena in pastorka njemu spat. Ponoči je tiho vstal, se splazil v vsakomurni hlevu ter ga zažgal. Hlev je pogorel do tal ter trpi lastnik 10.000 Din škodo. Nihče si ni upal gasiti zaradi strahu pred Lekežičem. Ko je poslopje zagorelo, je vzel Lekežič sekiro in nož ter odšel neznanokam od doma. V okolici ga sedaj iščejo orožniki, vendar dosedaj zaman.

Zalostni pojavi komunističnega hujškanja

Pretekli teden je prišlo na trg Stjepana Radića v Zagrebu odposlanstvo brezposelnih delavcev, ki je izročilo lanski upravi prošnjo za pomoč brezposelnim delavcem. Nato so se deleženci spreveda pričeli razhajati. Le skupina kakšnih 20 ljudi je prišla proti spodnjeju delu mesta in je v Tomičevi ulici padlo nekaj krepkih komunističnih vzklikov. Stražnik Rataje Franjo je pozval navzoče, naj se s komaj razidejo. Pri tej priliki je neki delavec te skupine oddal strel iz revolverja iz smrtonosno varno ranil stražnika Ratajeja. Vsi so se s komaj razidejo. Na ogled Preradovičeve in Marykovke ulice je prometni stražnik Bobič Peter ustavil nekega sumljivega moškega, ki je bil zelo preplašen. Stražnik je zahteval od moškega pojasnila, kdo je. Še predno pa se stražnik zavedel, je neznanec že potegnil revolver in ustrelil Bobiča v vrat, da se je ta s komaj zgrudil krvav na zemljo. Nato je hotel pobegniti ter skočil v hišo št. 12 v ulici Kraljeve Marije. Stražnik Postić je skočil za njim in v tej hiši pustil najprej stražiti vrata, nakar je hišo preiskal. V podstrešju je našel človeka, ki se je delal, da spi. Tačoj ga je zvezal s preiskal, ali ne bo morda našel revolverja. Ogledal je okrog sebe in videl, da je okno odprto ter takoj sumil, da je neznanec vrget revolver skozi okno na dvorišče. In zares, na dvorišču hiše št. 14 so našli browning kalibra 15 in ugotovili, da so bili pred kratkim iz browninga oddani strel. Policija je iz tega komuniste o tem dogodku, vendar pa je v interesu preiskave izdati zaenkrat ime strahanca. Oba stražnika sta bila prepeljana v bolnišnico, vendar pa je stražnik Rataje že nekaj minutah umrl. Rataje je oženjen in

Če padalo odpove

Padalo je preprosta zadeva. Težava je samo v tem, kako padalo spraviti na čim manjši prostor ter ga čimbolj naglo razviti, kadar je potrebno. Poprej so vrvice, katere je iz vrečice potegnili padalo, pritrdili kar na letalo. Ko je letalec skočil iz letala, se je vrvice pretrgala, obenem pa potegnili padalo iz vrečice. V zraku se je potem padalo samo odprlo. Drugi način je, da letalec, ki koči iz letala, padalo sam odpre. Potegne za vrvice in iz vrečice smukne manjši konec padala. Zračni britski vleče nato kos padala vedno bolj iz vrečice, dokler se zunaj vse ne odpre.

Prejšnji način, ki je starejši, je težavnejši. Sam sem nekoč skočil iz letala, ki je letelo 2000 m visoko. Pilot je obrnil letalo — tako pripoveduje nemški letalec Hans — ter mi dal znamenje: »Ven! Zlezel sem iz sedeža in splezal na krilo. Ob robu krila sem zopet sedel, da so mi noge bingljale navzdol ter pričakoval povelja. Vodnik je dvignil roko: »Sedaj!« Skočil sem. Takoj sem začutil, da se mi je vrvice, ki je bila pri drugem koncu pritrdjena na letalo, opletla okrog života. Kar je sledilo, je bilo grozno. V isti sekundi sem se zavedel, da se padalo ne bo odprlo. Vrvica se je utrjala, a je bila z drugim koncem ovita okrog mojega života, tako, da ni mogla potegniti padala iz vrečice. Padal sem proti zemlji, včasih z glavo naprej, včasih z nogami, toda padala nisem mogel odpreti. Videl sem že, kako je letalec krožil okrog mene in mi z rokami nekaj mahal. Napol onesveščen sem štel sekunde, kdaj bom padel na zemljo, ter vlekel za vrvice.

V prvi sekundi padaš, če padalo ni odprto, le pet metrov, v drugi že 15 m, v tretji sekundi 25 m. Že sem padal z naglico 400 km na uro proti zemlji. Ves obupan sem stresal vrečico. Posrečilo se mi je opustiti se vrvice, nakar sem naglo odprl vrečico. Nad menoj je zabobnelo, kakor bi ustrelilo 100 streliv. Sunk, ki me je pretresel, mi je vzel sapo. Čeprav sem bil dobro prevezan po vsem životu, mi je vez okrog prsi skoraj ranila meso in stisnila prsni koš. Nato sem začel počasi plavati navzdol s hitrostjo 5 m na sekundo.

Nevarno pa je tako padanje, kadar piha močan veter. Moj tovariš je s padalom srečno prišel do zemlje, toda vihar ga je vrget ob zid, da se je ubil. Iz 4000 m višine je brez nesreče padel.

Vse drugačna so novejša padala na modernih letalih. Izdelali so padala, ki so vdelana kar v sedeže. Če je nevarnost, poseben napis opozori potnik, naj si pripravi pripravljen jermenje okrog prsi. To potnik ne vznemirja. Ko pilot vidi, da so vsi prepasani, pritisne na vzvod in tla pod potniki se odpro. Naisi potniki hočejo ali nečejo, že so v zraku in padajo. Padala se avtomatično odpro. Sam sem gledal poskušajo, ko so vrgli vse potnike iz letala, pa se nikomur ni ničesar pripetilo. Obenem delajo v Ameriki poskuse, da bi celo letalo bilo zavarovano z ogromnim padalom. Toda to ima pomen le, če so se na letalu pokvarili motorji, brez pomena pa je, če se je letalo vžgalo.

Poseben način padanja je, ki ga imenujejo »slip-pens«. Na padalu privezani padajoči človek se vrli v krogu kakor hoče ter s tem ali pospešuje padanje ali ga ovira. S tem si lahko pomaga, da ne pade v vodo, ali recimo na železnico, kjer bi ga povozil vlak. Toda ta način je zelo nevaren. Gledal sem ta le prizor: Letalski učenec je hotel pospešiti padanje. Začel se je preveč gugati in veter je padalo potisnil v stran. Mož je vlekel za vrvice, da bi zopet odprl padalo in preprečil padec. Padal je tako naglo, kakor bi granata padala na zemljo. Vsi otplili mo gledali strašni prizor, ne da bi mogli pomagati. Nekateri so glasno kričali. Ko je bilo nesrečnega letalca priletelo na trda tla, je nekaj kilometrov naokrog tako zabobnelo, kakor bi bil kdo iz neznanske višine vrget vrečo premoča na kamen. Oblak prahu je zakril vse. S sanitetnim avtom smo drveli na kraj nesreče. Padalo se je odprlo — prepozno — ter vlekel razbito gmozo za seboj čez jarke in zidove, tako, da je bilo vedno manj ostankov nesrečnega letalca.

Splošno lahko rečemo, da so sedaj vpeljana letala skoraj čisto varna. Jamstva za življenje pa vam seveda ne da niti železnica.

ima 4 majhne otročice, bil pa je eden od najboljših policijskih stražnikov. Stanje drugega stražnika Bobiča ni nevarno.

RADIO

Cetec, 23. januarja: 12 Plošče — 12.45 Vremenska napoved, poročila — 13 Napoved časa, objava sporeda, obvestila — 13.15 Radijski orkester — 14 Vremensko poročilo, borzni tečaji — 18 Radijo-jaz — 18.40 Slovenscina za Slovence — 19 Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda, obvestila — 19.30 Nac. ura — 20 Večer pesmi — 22 Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda — 22.15 Radijski orkester. — Petek, 24. januarja: 11 Solska ura — 12 Plošče — 12.45 Vremenska napoved, poročila — 13 Napoved časa, objava sporeda, obvestila — 13.15 Plošče — 14 Vremensko poročilo, borzni tečaji — 18 Radijski orkester — 19 Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda, obvestila — 19.30 Nac. ura — 20 Prenos iz Zagreba — 21 Haydnove skladbe (Izjava komornih trio) — 22 Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda — 22.15 Solospevi s spremljevanjem Radijo-jaza. — Sobota, 25. januarja: 12 Plošče — 12.45 Vremenska napoved, poročila — 13 Napoved časa, objava sporeda, obvestila — 13.15 Plošče — 14 Vremensko poročilo, borzni tečaji — 18 Radijski orkester — 18.40 Poročila zunanje-politične vprašanja — 19 Napoved časa, vremenska napoved, objava sporeda, obvestila — 19.30 Nac. ura — prenos iz Beograda — 20 Pester večer — 22 Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda — 22.15 Radijski orkester. — Nedelja, 26. januarja: 8 Telovadba — 8.30 Napoved časa, poročila, objava sporeda — 8.45 Ruske balade — 9.45 Versko predavanje — 10 Prenos cerkvene glasbe iz cerkve sv. Cirila in Metoda — 11 Zbor mladih harmonikarjev — 12 Napoved časa, objava sporeda, obvestila — 12.15 Plošče po željah — 15 Kmetijski nasveti — 15.20 Radijski orkester — 16 Gospodinjska ura — 16.15 Koncert Rad. orkestra — 16.45 Razvoj slovenske drame — 19.30 Nac. ura — 20 Napoved časa, poročila, objava sporeda — 20.15 ženitovanjski običaji na Gorenjskem — 22 Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda. — Ponedeljek, 27. januarja: 9 Solska ura — 12 Plošče — 12.45 Vremenska napoved, poročila — 13 Napoved časa, objava sporeda, obvestila — 13.15 Reprodukcijski koncert — 14 Vremensko poročilo, borzni tečaji — 18.00 Zdravniška ura — 18.20 Plošče — 18.40 Kulturna kronika — 19 Nac. ura — 20.15 Prilava 100-letnice sv. Save — 22 Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda — 22.15 Prenos lahke glasbe iz kavarne Nebotičnik. — Torek, 28. januarja: 12.00 Plošče — 12.45 Vremenska napoved, poročila — 13 Napoved časa, objava sporeda, obvestila — 13.15 Radijski orkester — 14 Vremensko poročilo, borzni tečaji — 18.00 Analiza dveh Beethovnovih sonat — 18.40 Filozofija združnega gospodarstva (II. del) — 19 Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda, obvestila — 19.30 Nac. ura — 20 Pesem in ples — 22 Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda — 22.30 Angleške plošče. — Sreda, 29. januarja: 12 Plošče — 12.45 Vremenska napoved, poročila — 13 Napoved časa, objava sporeda, obvestila — 13.15 Plošče — 14 Vremensko poročilo, borzni tečaji 18 Otroška ura — 18.20 Izrezovalna dela — 18.40 Vzroki moralnega propadanja mladine — 19 Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda, obvestila — 19.30 Nac. ura — 20 Prenos iz ljubljanske opere.

Smokve in rozine za žganjekuho

nadaleje

rozine, grozdike (vamperle) limone, pomaranče, mandarine ter vse drugo južno sadje

ima stalno na zalogi
po brezkonkurenčnih cenah

M. Stele & I. Pielick - Ljubljana

Pogačarjev trg (v škofijijski palači)

V šoh. — Katere proizvode dobivamo iz Indije? — Tega ne vem. — Torej, pazi! Odkod dobivamo sladkor? — Izposojujemo si ga od sosedov!

Mali oglasnik

Vseka drobna vrstica ali nje prostor velja za enkrat Din 5. Naročniki »Domoljuba« plačajo samo polovico, ako kupujejo kmetijske potrebščine ali prodajajo svoje prideleke ali iščejo poslov oziroma obrtniki pomočnikov ali vajencev in narobe.

Priljubljen za male oglase se plačuje naprej.

Rezani in tesani les

1000 m³, smrekovih in jelovih desk 18, 24, 28, 38 in 48 mm debeline, 200 kub. kratkih desk in letov, 250 kub. moravov, 500 kub. tesanega lesa, 50 kub. lipovih desk I. in II. vrste, 27—120 mm debeline, 50 kub. javorjevih desk I. in II. vrste 27—100 mm debeline, 60 kub. jasegovih desk I. in II. vrste, 27—120 mm debeline, 30 kub. brestovih desk I. in II. vrste 60—120 mm debeline, 10 kub. hrastovih desk, parne, 0—80 mm debeline, 40 kub. parjene bukove 27—80 mm debeline, 20 kub. p. rjene orehovine, 30—80 mm debeline kupi in plača v gotovini. — Dobava takoj do konca aprila. Najnižje cene je staviti franco »agreb za manjše in večje partije na L. Zakman, Zagreb.

Nova hiša na Rudniku št. 73 naprodaj za 38.000.— Din.

Strešno opeko, staro, več 100 komadov proda Potokar, Sap 23, Smarje.

Biha 14 mesecev starega simen lolske pasme prodam. Novak Janez, Plešivca št. 4 p. Brezovica.

Dehlo za kmečka dela sprejm. Tomić, Franc, Brezovica 45.

Služkinjo za kmečka dela staro od 16—24 let, sprejemimo takoj. Mar. Ivan Semberger št. 24 p. Dev. Mar. v Polju.

Mizarstvo stružnico

rabljeno, ali posamezne železne dele kupi Alojzij Kocijančič, mizar, Zuzemberk.

Prodaj žrebca

licencovanega 2½ let starega črne barve Naslov v upravi »Domoljuba« pod št. 544.

Ženin! Prav lepe črne sukne in obče se nabavite najbolje pri Preskerju, Sv. Petra cesta št. 14.

Trgovina z železnino Fr. Stupica v Ljubljani, Gosposvetška cesta 1 nudi in gosposodi-

nevestam nam po nizkih cenah kuhinjsko posodo, navadno in najboljših vrst Okrušeno za vsako ceno. — Vedno je v zalozbi britniško orodje, stavbeni material, štedilniki, peči, plugi, brane gnojne in vodne črpalke itd. — Nakup starih kovin — Prodaja čebelarških potrebščin, smodnika itd.

Kmečka oseba, srednjih let, poštena, verna in zanesljiva, se teko sprejme na kmetiji. Znači mora vsa kmečka dela v hiši, pri živini in na polju. Ponudbe poslati na upravo »Domoljuba« pod »Kmečka oseba« št. 486.

Žužnim uradom se priporoča za kritje, pleskanje in popravlilo zvonikov Janez Šifrar, Stara Loka 19, Škofja Loka.

Sylo za plesne obiske in raznovrstno **manufakturo** nudi ugodno (držav. uradnikom tudi na obroke) **Oblatnica za Slovečijo**, Tyrševa cesta 29 (hiša Gospodar. zveze). Do preklica prodajamo deloma tudi na hranilne knjižice članic Zadrzne zveze.

Kmetje in čevljarji pozor!

Veliko zalogo nove konjske opreme, komatov rukremov, uže in vajet prodam za polovično ceno. Prva komplet oprema iz niklja ali medu Din 750.—, Vse vrste usnja poceni. — Kopita 1 par Din 10.—, Ne zamudite ugodne prilike!

FRANC JENKO, MEDVODE 3 sediar in trgovac z usnjem

Domoljuba stane 38 Din za celo leto, za inozemstvo 60 Din. — Izbaja vsako sredo. — Dopise in spise sprejema uredništvo »Domoljuba«. Tel. 25-49. Prostor za drobne vrstice v inseratnem delu stane 10 Din. — Naročniki, inserate in reklamacije sprejema uprava »Domoljuba«. Telefon 29-92. Izdajatelj: Dr. Gregorij Pečjak. — Urednik: Jože Količek. — Za Jugoslovansko tiskarno: Karel Čuč.

DROBTINE

Sredstvo proti dolgovnemu govorniku. Indijanci so že čestokrat dali praktične ideje za izobraženi svet pa tudi proti dolgovnim govornikom so iznašli zanimivo sredstvo. Pri nekem braziljskem plemenu vlada namreč sledeči običaj: Če hoče kak posvetovalni član plemena, ki navadno predolgo in dolgočasno govori, dobiti besedo, mu ukaže poglavar, da mora ves govor izgovoriti na eni nogi. Na ta način so dolgovni govorniki prisiljeni čim krajše govoriti, sicer bi morali kot enourni ali dvoujni govorniki pasti v nezvest.

Se je zmotil. — Gospod Kratkovid plane v gledališko garderobo in pade na kolena: Vzemite ta šopek iz mojih rok... — Hvala lepa, a če vam je vseeno — jaz sem garderoberka!

Pasja straža na kolodvoru. V Brnu so za poizkus uvedli na kolodvoru pasjo stražo, da bi preprečili neprestane tatvine premoaga. Psi so tako izurjeni, da tatu primejo, a ga ne poškodujejo. Koj prvi dan so psi zalotili štiri tatove premoaga. Železniška uprava namerava pasjo stražo uvesti tudi na drugih postajah.

V šoli. — Kaj je odkril Kolumb? — Avstralijsko! — Napačno. Ali veš ti, Janezek? — Afriko! — Tudi napak! Ti, Jože, boš vendar to vedel. — Jajce!

Dogodek. Kot vrhovni poveljnik nemške vzhodne fronte je Hindenburg obiskal lazaret v majhni kneževini Baltika. V njegovi družbi je bil tudi knez. Hindenburg je s skrbjo spregovoril o rastočem številu ljudi, ki so obboleli za legarjem. »Da, da, legar,« je odgovoril knez, »to je zelo huda bolezen. Po njej moraš umreti ali pa postati bebast. Jaz to vem, saj sem sam nekoč imel to bolezen.«

Na deželi. — Turist v neki vasi: Kaj, pri vas nimate nobenega zdravnika? Kaj pa napravite s ponesrečenci in bolniki? Vaški krčmar: Ti pomrjejo vsi naravnje smrti!

Zahvala

Vsem, ki so se na katerikoli način spomnili našega preliubelega soproga, očeta, strica, tasta in svaka, gospoda

Matevža Švigelj

naj bo izrečena tem potom naša prisrčna zahvala

Selsček, 20. januarja 1936, p. Begunje, Rakek

Zaljujoči ostali.

Za žganjekuho dobite najboljšo **brinje, ilge, rozine in črno grozdčice** (vamprij) pri trdku **Franc Pogačnik** d. z. o. z., Ljubljana Tyrševa cesta 33, Javna skladišča (Balkan).

Pijanec. — No, Jaka, ali si prišel sinoči iz gostilne domov? — Seveda! Samo, ko sem šel po stopnicah gor, mi je nekdo stopil na roko; moral je biti pijan!

JAMČIM DA VAS BOM REŠIL

BOLEČIN V NOGAH

ali pa
ne boste plačali niti pare



Cemu trpeti muke, povzročene od kurib oces, ki bodo v pecejo, ter od zateklah nog, bolečih žuljev in oteklin? Storite še danes po nasvetu tega zdravnika in rešite se tega trpljenja za vedno. Nabavite si pri svojem lekarnarju zavoj Saltrat Rodella, znanega in slovitega sredstva. Dodajte ga vodi; v toliki meri, da bo dobila voda mlečno barvo. Pomočite noge v to močno kisikovo kopel; takoj, ko zdravilne soli prodre v kožno tkivo, boste občutili olajšanje. Oteklin in občutka, da nekaj peče, ne bo več v eni ali dveh minutah. Po nekaj kopelih se bodo kurja ocesa tako omehčala, da jih lahko odstranite s koreninami. Po eni kopeli s Saltrat Rodellom boste lahko dosti kilometrov prehodili z ugodnimi občutki. Uspeh se zjamčen.

Kdo vam bo sporočil vse novice iz tujine.

kjer biva nad 350.000 naših rojakov?

Naši izseljenci vam ne morejo vsega pisati, vas pa vse zanima. Zato je najbolje, ako si takoj naročite mesečnik

„Izseljenski vestnik Rafael“

ki na osmih straneh poroča o življenju in delu naših bratov in sester v tujini. Naročnina znaša letno za Jugoslavijo 12 Din, za inozemstvo pa 24 Din.

Naročite si ga in pišite še danes na naslov:

Uprava Izseljenskega vestnika Rafaela, Ljubljana, Tyrševa 52